75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 38. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го ЛЮТОГО 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 28, 1968 No. 38. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 27 лютого, 1968

В АМЕРИЦІ

ДЕМОКРАТИЧНІ КОНГРЕСМЕНИ СТАРАЮТЬСЯ, щоб в 91-му Конгресі спікером Палати Репрезентантів був 59-річний конгресмен з Оклагоми Карл Алберт а не теперішній спікер із Массачусетсу 76-річний Джан МекКормек. Більш як рік тому конгресмен Алберт нездужав на серцеву атаку, але тепер він вповні здоровий, і прихильні Урядові конгресмени хотіли б вибрати його на спікера, бо він, на їхню думку, був би енергічнішим провідником Палати Репрезентантів, як МекКормек. Сам МекКормек не виявив охоти зрезигнувати, але дехто гадає, що він погодиться зректися свого високого становища в користь конгресмена Алберта, прихильника президента Джансона.

КАНАДА ПОЗИЧИЛА 426 МІЛЬЙОНІВ ДОЛ. із Міжнародного Монетарного Фонду на те, щоб підтримати свій доляр. Позичка уділена в американських долярах. В цій позиченій сумі містяться 185 мільйонів дол., які Канада в золоті дала як вкладку до Міжнародного Монетарного Фонду. Вістка про цю позичку спричинила на біржі в Ню Йорку те, що канадійський доляр коштував 92 американські центи. Канадійський міністер фінансів Мітчелл Шарп заявив, що ця позичка не залежна від того, що Палата Громад відкинула урядовий проєкт збільшити прибуткові податки. Переговори про позичку з Міжнародного Монетарного Фонду велися вже перед парляментарною кризою в Оттаві, — казав Шарп.

В АМАРІЛЛО В ТЕКСАСІ ЖИВЕ 29-річний фармер, який твердить, що бачив живі істоти з космічних просторів. Цей фармер називається Керролл В. Воттс. З рамени часопису „Ди Гюстон Пост" переведено із цим фармером докладне слідство. Воттс твердить, що з ним зустрічалися і фізично його випитували істоти з космічних просторів, які летіли на своєму літаку. Л.Р. Винн вів слідство з Воттсом. Винн є фахівцем від машин, які випробовують правдомовність. Звіт про вислід допитів Воттса буде пізніше опублікований. „Люди" з космосу були на 7 стіп високі.

СЕКРЕТАР РІЛЬНИЦТВА ОРВІЛЛ Л. ФРІМЕН, промовляючи на Конвенції Американського Товариства Шкільних Адміністраторів в Атлантик Ситі, Н.Дж., заявив, що сільська молодь не дістає такої освіти, з якої користає міська, і якої вона потребує. Фрімен твердив, що шкільні будинки, вчителі і програми стоять на нижчому рівені в сільських районах в порівнянні з міськими округами. Секретар рільництва домагався, щоб об'єднувати сільські школи з найближчими міськими, творячи можливість поліпшити навчання в сільських школах, де низькі вчительські платні, і тому там нема кваліфікованих вчителів.

КАПІТАН ФЛЬОТИ ЧАРЛЗ РОББ в четвер 29-го лютого кінчає свою службу у Вашингтоні і зі своєю дружиною Линдою, старшою донькою президента Джансона відвідає свою родину в стейті Висконсин та родину своєї дружини в Тексасі. Деякий час вони проведуть в Білому Домі у Вашингтоні. 29-го березня капітан Робб має зголоситися після відпустки до служби у фльоті в команді з Пендемтоні в Каліфорнії, звідки відпливе на поле боїв у В'єтнамі. Пані Линда Робб заявила, що вона вернеться до давнішої праці у журналі Мек Колл.

У СВІТІ

СХІДНЬО - НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ДАЛІ АТАКУЮТЬ західньо - німецького президента Гайнріха Любке, як того, що ніби „будував кацети" за Гітлера. В цій справі канцлер Західньої Німеччини Курт Георг Кізінгер мав нараду з президентом Любке, а на середу 28 ц. м. заповіджено окреме засідання уряду, на якому будуть нараджуватись над цією справою. Президент Любке не заперечує, що він, як цивільний інженер - будівничий, зладив був пляни на різні бараки, але рішуче заперечує, наче б він знав, що ті бараки гітлерський уряд перемінить на кацет. Совєтські газети й східньо - німецькі комуністи вимагають резиґнації Любке.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ АББА ЕБАН ЗАЯВИВ на початку дебат в ізраїльському парляменті, „кнессеті", що коли б араби приступили до мирових переговорів з Ізраїлем, то переконались би, що територіяльні пропозиції Ізраїлю йдуть по лінії арабських інтересів і арабської чести. Загально вважають, що ця заява натякає на готовість Ізраїлю повернути Єгиптові, Сирії й Йорданії більшість їхніх земель з-перед червня м. р., з тим, що Ізраїль хоче затримати тільки невелику територію з мотивів своєї безпеки.

МИРОВИЙ ПОСЕРЕДНИК ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ В СПРАВІ СЕРЕДНЬОГО СХОДУ, ГУННАР ЯРРІНҐ, ВЕРНЕТЬСЯ в цьому тижні до Ню Йорку, щоб скласти звіт генеральному секретареві ОН У Тантові з дотеперішніх своїх зусиль та нарадитись над дальшою мировою акцією. Загально вважають, що його місія — бодай покищо — скінчилась невдачею, бо ані Ізраїль ані араби не поступились з своїх засадничих становищ: Ізраїль не хоче звільнити зайняті ним арабські землі перед переговорами, як цього домагаються араби, а араби принципово не хочуть переговорювати безпосередньо з Ізраїлем.

АМЕРИКАНСЬКЕ КОМАНДУВАННЯ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПРОГОЛОСИЛО, що надалі не буде давати до преси інформацій про свої втрати в людях і матеріялі, про скількість ракетних чи мінометних поцілів ворога і т. п. інформації, які можуть бути корисними для ворога.

ПІДПІЛЬНЕ РАДІО В'ЄТКОНҐУ ВПЕРШЕ ПРИЗНАЛО, що його воєнними операціями керує північно-в'єтнамський міністер військових справ, генерал Во Нгуєн Джіяп, з столиці Північного В'єтнаму Ганою. Та радіопередача прославляла Джіяпа, переможця у війні проти Франції, як генія, та запевняла, що командант американських військ у В'єтнамі Вілліям Вестморленд „збентежений і здезорієнтований" внаслідку стратеґії Джіяпа.

В ТОКІЮ ПРИЙШЛО ЗНОВУ ДО ВЕЛИКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ, при чому понад 300 поліціянтів було ранених. Поліція змобілізувала була 1.700 своїх членів для розпорошування студентів, які протестували проти будови нового великого порту за 30 миль на схід від Токіо, бо — мовляв — той порт стане новою американською морською базою. Арештовано 130 студентів.

НОВООБРАНИЙ КІПРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ МАКАРІОС ЗАЯВИВ, що він зголосить внедовзі конструктивний проєкт мирної розв'язки затяжного конфлікту з турецькою меншиною на Кіпрі і що той проєкт стане підставою для переговорів з лідерами тієї меншини.

ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІДКРИВАЄ НЕБУВАЛІ ДОСІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ І УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

ЕКЗЕКУТИВА І ПРЕДСТАВНИКИ ФОНДУ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ВІДБУЛИ НАДЗВИЧАЙНІ НАРАДИ, СТВЕРДИЛИ ЕНТУЗІЯЗМ ГРОМАДЯНСТВА ТА ПЛЯНУЮТЬ НАЙШИРШУ ЗБІРКОВУ АКЦІЮ.

Ню Йорк. Встановлення інституту українських студій в Гарвардському університеті із катедрами мови, історії й літератури, відкриває небувалі досі можливості для таких українських студій і для української науки взагалі — заявив проф. д-р Омелян Пріцак, голова Наукової Ради ФКУ, завдяки якому і пощастило здобути Гарвардську наукову фортецю для цих українських студій. Проф. Пріцак висловив свою опінію та доказував її фактами під час надзвичайного засідання Головної Екзекутиви і представників ФКУ, що відбулися тут у приміщеннях Українського Інституту Америки минулої суботи, 24 лютого, і тривали від год. 7-ої ввечорі до півночі.

Плян проф. Пріцака

Проф. д-р Омелян Пріцак, що своєю особою об'єднує головство і Наукової Ради Фонду Катедри Українознавства і покликаного Гарвардом Професорського Комітету для українських студій, з'ясував основні пляни цих студій та праці Інституту. На початку проф. Пріцак пригадав, що було в нашому сторіччі тільки два короткі періоди для відносно вільного розвитку українських студій і української науки, а це впродовж яких 20 років (від 1894 до 1914) в тій частині України, що належала до Австро-угорської держави, та впродовж яких десяти років (від 1920 до 1930) під час т. зв. „українізації" в підсовєтській Україні, не враховуючи короткий період вільної української державности в 1918 - 19 рр. Поза тим, українські студії і українська наука могли розвиватись тільки доривочно, бо не могло бути ясних плянів ані постійності, на яких мусить базуватись наука.

Дехто питає, чому аж три катедри, і чому всі три в Гарварді. Проф. Пріцак вияснює, що це необхідне власне з уваги на це плянування та постійність. Завдання запланованих катедр й інституту, як і цілого університету, подвійне: перше — це навчання-студії, а друге — це науково-творча праця. І в одному і в другому випадку ліпше, як ці можливості зосереджені, бо й три дисципліни, для яких передбачені катедри, взаємно пов'язані.

Два курси вже передбачені на новий академічний рік.

Домовлення про встановлення катедр українських студій в Гарварді вже підписане, але університет не може мати жадної ґарантії, що українці справді докажуть свого „чуда" і до вересня цього року складуть т и х 330,000 долярів, що їх потрібно на те, аби передану вже суму доповнити до 600,000 долярів, необхідних для „урухомлення" п е р ш о ї катедри. Тим не менше, Гарвард уже з власної ініціятиви і на власний кошт з початком нового академічного 1968/69 рр. пропонуватиме студентам два українські курси, один з історії української мови, що його вестиме проф. Андерсен, та курс українського віршування, що його вестиме проф. Кирило

(Закінчення на стор. 3-ій)

Екзекутива і представники Фонду Катедри Українознавства під час надзвичайного засідання 24-го лютого. На фото (зліва): голова ФКУ мґр. Степан Хемич (частинно закритий), голова Наукової Ради ФКУ проф. д-р Омелян Пріцак (похилений над столом, доповідає), скарбник ФКУ інж. Орест Бедрій (опертий в кріслі)), представник ФКУ у Філядельфії інж. Степан Чорпіта, його дружина, інж. Вол. Винницький з Філядельфії, п. Іван Голуб з Бронксу, п. Гр. Яремчук з Ню Йорку, пані Марія Стефанів з Пасейку.

НОВІ МЕЦЕНАТИ ФКУ

В останніх днях до Фонду Катедри Українознавства вплинули тисячі пожертв на фонд українських студій в Гарвардському університеті. Між цими жертводавцями є ряд нових меценатів, що пожертвували по 1,000 долярів. Інформації про них будуть подані в чергових числах „Свободи".

Петро Ліщак переобраний на Голову Округи УНС в Янґставні

Янґставн, Огайо. — В суботу, 24-го лютого, тут в Українському Союзовому Домі відбулися річні загальні збори місцевого Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу, в результаті яких Петро Ліщак був переобраний на голову Комітету. Крім нього, до Управи Комітету були обрані або переобрані: Катерина Його — заступниця голови, В. Прокопчук — український секретар, пані М. Макар — англомовна секретарка, пані Е. Волошин, пані О. Мамрич і п. Й. Сенич — контролери та пані А. Добронська, п. С. Бурий, п. М. Мартинишин, п. Й. Ліщак, п. М. Голубець, п. М. Глива і п. А. Рибальт — члени Управи. Округа УНС Янґставну охоплює 10 Відділів УНС з Янґставну, Тітусвіл, Ню Касел, Кентон, Кембел і Шарон, які разом нараховують 1,400 членів. У зборах, якими проводив п. Петро Ліщак з 230-го Відділу а секретарював п. Василь Прокопик з 218-го Відділу, взяли участь головні урядовці: головний предсідник Йосип Лисогір та головний радний Тарас Шмаґала і обласний організатор Володимир Гірняк. Вислухавши звітів дотеперішньої Управи, збори однодушно схвалили організаційний плян на цей рік, який передбачає придбання щонайменше 126 нових членів, встановляючи мінімальну місячну квоту на 10 нових членів. Головні урядовці та обласний організатор у своїх виступах підкреслювали, що УНСоюз дає тепер різні роди наймодернішого забезпечення за найнижчу оплату. Тим часом, велика кількість українських родин беруть щорічно забезпечення в чужих компаніях по далеко вищій ціні, ніж вони могли б дістати таке саме забезпечення в УНСоюзі. Відділові секретарі та інші урядовці своїми збільшеними організаційними зусиллями могли б поважно збільшити й організаційні успіхи УНС, бо багато українців забезпечуються в чужих компаніях тільки тому, що не мали нагоди познайомитись з забезпеченевими можливостями і користями в УНСоюзі. Запропоновано, щоб Відділи та їх урядовці вдержували і постійно доповнювали списки тих українців у своїх місцевостях і околицях, що можуть бути кандидатами на забезпечення та їх постійно відвідували і їм це забезпечування пропонували для їх власного добра.

Перед річними зборами, гол. предсідник Й. Лисогір і обласний організатор Вол. Гірняк упродовж п'ятниці та суботи перед полуднем відвідали секретарів і урядовців ряду Відділів Округи для спільного обговорення їхніх окремих проблем. Під час тих відвідин і розмов окрему увагу приділювано плянуванню праці та поліпшення організаційної процедури в кожній місцевості.

КАНАДІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ „ПРОҐРЕСИТ" ДЕМАСКУЄ СОВЄТСЬКІ НАРОДОВБИВЧІ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ

Торонто, Канада. — Тут у видавництві Peter Martin Associates тільки що появилася друком англомовна книжка Івана Коляски: Education in Soviet Ukraine (Виховання в Совєтській Україні), що є — як це сказано в підзаголовку — студією дискримінації і русифікації та яку відомий колюмніст Пітер Вортінґтон у місцевому "Telegram"-і назвав „найбільш болючим ударом по внутрішній політиці Совєтського Союзу". Автор цієї книги, Іван Коляска, це народжений в Канаді українець, що мав великий сентимент до країни своїх батьків, України, та який, начитавшись совєтської пропаґанди, став комуністом-„проґресистом". У 1963-му році він поїхав в Україну, до Києва, щоб там продовжувати свої студії і власне під час свого дворічного побуту в столиці України пережив найбільші кривди і упокорення за своє українство. Це й спонукало його збирати документи та скрито переводити досліди і студії безпощадної дискримінації та брутальної русифікації, що їх практикує окупаційний комуно-московський режим у ніби-то „суверенній Українській Радянській Соціялістичній Республіці". Вислідом цих особистих переживань автора та його студій і дослідів є його книжка: „Виховання в Совєтській Україні", що викликала величезний відгомін в канадійській пресі і тепер викликає подібний відгомін і в світовій пресі. Ця дбайливо видана студія має 238 сторінок та крім передмови, подання джерел і документів та документальних ілюстрацій і, вкінці, індексу, складається з таких головних розділів: 1. Ленін і національне питання; 2. Національне питання в Україні від Сталіна до Хрущова; 3. Хрущовський новий закон про виховання; 4. Початкова і середня загальна освіта (автор в англійській мові в усіх випадках вживає поняття "education"); 5. Професійно-технічні школи і спеціяльні інституції середньої освіти; 6. Високошкільна освіта; 7. Бюрократична комасація проти демократичного розвитку; Де процвітають меншинні мови; 9. В обороні мови. Документальні твердження і обвинувачення, що їх видвигає Іван Коляска в своїй книзі, цілком потверджують подібні обвинувачення, що їх видвигнули переслідувані і суджені совєтською поліцією українські інтелектуали в Україні, на яких є відклики в книжці Коляски.

Юліяна Баранюка переобрано на Голову Нюаркської Округи УНС

Нюарк. — Минулої неділі, 25-го лютого 1968 р. в Українськім Народнім Домі в Ірвінґтоні, відбулися річні, загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу з осідком в Нюарку. Збори відкрив голова комітету Юліян Баранюк, вітаючи приявних та зокрема о. Миколу Харіщака й головних урядовців, Ярослава Падоха, гол секретаря, Анну Дубас, гол. радну з Нюарку, та Степана Гавриша гол. радного та обласного організатора, до терену діяльности якого належить нюаркська округа. Зборами проводила обрана президія: голова Василь Гнатів та секретарка Стефанія Стеців. Після принятгя протоколу раніших загальних зборів, який відчитав секретар І. Іваник, управа Округи склала справоздання з праці. Голова Ю. Баранюк підмітив, що нюаркська округа придбала в минулім році 278 нових членів, що майже досягає її річної квоти. Округа виконувала також інші союзові обов'язки, зокрема відбула тричі окружні збори, вислала своїх членів на курс на Союзівці, влаштувала союзовий чайний вечір, взяла участь у святкуванні з нагоди 50-річчя УНР і 25-річчя УПА, була членом УККА, взяла участь у вивішенні українського прапору на ратуші міста й виконала багато інших громадських чинностей. За співпрацю щиро подякував членам окружної управи, зокрема В. Салабунові, В. Рагавському, а передовсім С. Гавришеві, який ввесь рік допомагав окрузі. Звітували ще секретар В. Роговський, касир В. Салабун і організаційний референт М. Леськів, який поінформував про відвідини Відділів,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ген. Вестморленд вимагає побільшення збройних сил ЗДА у В'єтнамі

Сайґон. — Командант американських військ у В'єтнамі генерал Вільям Вестморленд вимагає вислання до Південного В'єтнаму дальших 50.000 до 100.000 війська — твердить преса. Над цією справою відбувались у Південному В'єтнамі наради ген. Вестморленда з головою шефів об'єднаних штабів генералом Ерлом Вілером, який вернувся вже до ЗДА і переводитиме у цій справі наради з Президентом. Загально вважають, що передбачене число американських вояків у Південному В'єтнамі — 525.000 — буде підвищене. Центр уваги у Південному В'єтнамі пересувається від міст до обширу Кесаню, проти якого Північний В'єтнам від тижнів зосереджує свої реґулярні війська. Вони підсуваються під сильно уфортифіковані американські позиції в Кесані зиґзакуватими окопами, що їх почали будувати від південної лінії так званої здемілітаризованої зони, що ділить обидві частини В'єтнаму. Північно-в'єтнамські комуністи вхопили в засідку американську стежу, що вийшла з Кесаню, і завдали їй важкі втрати та не допустили туди американської наземної відсічі. Тільки летунська допомога врятувала частину тієї стежі від винищення. В'єтконґ знову бомбардував летовище Тансонґут під Сайґоном та передмістя Сайґону. За 50 миль на північний захід від Сайґону вперше стверджено ворожі панцерні вози. Внаслідку останньої офензиви В'єтконґу проти південно-в'єтнамських міст — переводиться зміни в командуванні різних корпусів і дивізій південно-в'єтнамської державної армії. Рішено теж пересунути задля оборони міст з сднання південних корейців. У Південному В'єтнамі бореться проти комуністів 50.000 південно-корейського війська: це найкращі вояки у партизанських боях та єдині з усіх альянтських військ у В'єтнамі, які радо воюють ночами. З Сайґону відлетів до Вашинґтону керівник так званої пацифікаційної програми у Південному В'єтнамі, Роберт Комер, який має рангу амбасадора. Остання офензива В'єтконґу внесла заколот у міста й містечка та знівечила чимало дотогочасних успіхів пацифікаційної програми. Амб. Комер звітуватиме про це Президентові.

Нові дебати в Сенаті про В'єтнам виявили розбіжності між сенаторами

Вашингтон. — Промова голови сенатської демократичної більшости, Майка Менсфілда, в якій він поручав радше збільшити мирові зусилля Уряду, аніж військові сили у В'єтнамі, дала товчок до нових дебат у минулий понеділок 26 лютого, в яких виявились поважні розбіжності поглядів членів Сенату. Коли Менсфілд поручав прийняти пропозицію генерального секретаря ОН У Танта, щоб ЗДА припинили бомбардування Північного В'єтнаму, обмеживши летунські дії до підтримування військ у наземних боях в Південному В'єтнамі, сенатор Рассел Лонґ, також демократ, заявив, що він уважає пропозицію Менсфілда за „погане непорозуміння". Так само республіканський сенатор Джордж Мурфі радив залишити ведення війни у В'єтнамі генералам, які знають найкраще, як треба користуватись летунством. Республіканський с е н атор Джек Міллер критикував все ще існуючі обмеження для американського летунства й морської фльоти, накинені їм з Вашинґтону з політичних а не стратегічних мотивів. Сенатор Джан Шерман Купер лякався, що збільшення американських збройних сил у В'єтнамі доведе до збільшення воєнних зусиль збоку Північного В'єтнаму, К о м уністичного Китаю і Совєтського Союзу. А відомий критик політики президента Джансона супроти В'єтнаму, сен. Дж. В. Фулбрайт вимагав переведення генеральної дискусії задля устійнення цілей війни у В'єтнамі.

У Будапешті відкрито збіговище 64-ох комуністичних партій

Будапешт. — У понеділок 26 лютого ц. р. відкрито тут з'їзд керівників 64-ох комуністичних партій з різних частин світу. Вступну промову виголосив мадярський провідник Янош Кадар, при чому головний зміст його промови становили лайки проти „американських імперіялістів". Зате він промовчав зовсім Комуністичний Китай. Кадар підкреслив, що те зібрання комуністів не має на цілі творити центру ані центрів і їх не треба. Кожна — мовляв — комуністична партія є незалежна. Цю промову коментатори інтерпретують, як асекурацію проти засудження к и т а й с ь к и х комуністів, як „бунтарів" проти верховодства Москви. Большевицьку делеґацію очолюють секретарі совєтської компартії Михаїл Суслов і Борис Пономарьов, але, мабуть, з'явиться там також „сам" Леонід Брежнєв. Будапештенський з'їзд формально називається „підготовчим" для більшого з'їзду у Москві. Нема на тому будапештенському з'їзді представників компартій з Китаю, Північного В'єтнаму, Північної Кореї, Японії, Бірми, Маляйзії, Таї (Сіяму), Індонезії, Альбанії, Куби, Голляндії, Швеції і Югославії. Югославії взагалі не запрошено, бо вона згори рішуче заявила, що участи не візьме. Відсутність азійських комуністичних партій з'ясовують їх острахом наражувати собі китайських комуністів, ворожих до того з'їзду, скликаного під натиском з Москви. Хоча нема на тому з'їзді північно-в'єтнамської делеґації, проте Го Чі Мінь надіслав звернення, в якому просить всіх комуністів у світі дати активну допомогу Північному В'єтнамові в боротьбі проти - „американських аґресорів - імперіялістів".

Число народжень рекордово зменшилося

Ню Йорк. — Згідно з федеральною п о п уляційною статистикою в 1967-му році число народжень і становило 17.9 на 1.000. Досі з найнижчим відсотком збільшення народжень були роки 1933 і 1966, коли на 1.000 населення в цій країні народжувалося по 18.4 дітей на одну тисячу. Треба пригадати, що в 1947 році на 1.000 осіб народжувалося в ЗДА 26.6 відсотка дітей, а в 1910 році цей відсоток виносив 30 на тисячу. В 1967 році в ЗДА народилося 3.5 мільйона дітей, на 19 відсотків менше, як в 1961-му році, коли число народжених дітей становило 4.3 мільйона. Шеф статистичного бюра Артур А. Кемпбелл передбачає, що число народжених дітей в найближчих роках буде далше зменшуватись.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Книжка, що кричить до неба

На іншому місці подано коротку інформацію про появу в Канаді книжки Івана Коляски „Виховання в Совєтській Україні", яку в підзаголовку названо „студією дискримінації і русифікації". Це й є книжка, що кричить до неба.

У цій книжці, виданій англійською мовою, є документальне потвердження того, що величезна більшість українців знає, але у що важко повірити людям західнього світу: про жорстоку дискримінацію українського та інших не-російських народів у Совєтському Союзі, про їх пляново, постійну, безпощадну і найбільш рафіновану русифікацію, отже культурне народовбивство. Разом із творами Симоненка, матеріялами Караванського, Вячеслава Чорновола і інших, книжка Івана Коляски є могутнім актом оскарження Москви за колоніялізм та ґеноцид в Україні і рівночасно обороною українського народу проти приготованої для нього червоною Москвою заглади.

Книжка Коляски важлива не тільки своїм змістом, своїми твердженнями та документами, але й особою її автора. Іван Коляска — це народжений в Канаді українець, якого — як він сам твердить у передмові — завжди захоплювала країна його батьків. Постійне читання совєтських українських публікацій привело його до т. зв. „проґресистів", і у 1963-му році йому трапилася довгоочікувана нагода поїхати на студії до Києва. Там і почалося, бо зустріч з дійсністю яскраво заперечила всі його „проґресивні" уявлення. Замість „суверенної Української Радянської Соціялістичної Республіки", він на власні очі побачив дискриміновану в усіх ділянках московську колонію, а замість реклямованого „розквіту" української культури — найбільш брутальне її нищення і заперечування.

Виступ Івана Коляски набирає спеціяльного значення на тлі дотеперішньої дійсности. Справа в тому, що українські комуністи в Канаді й Америці досі завжди були „більше папськими, ніж сам папа". Вони належали й належать до тієї найгіршої людської породи, бо, живучи на волі, маючи можливості і нагоди пізнати правду - дійсність, і багато з них, зокрема їхні лідери, ту правду-дійсність, без сумніву, знають і могли б сказати її Колясці та йому подібним уже давно, — не тільки вперто мовчать, а ще й самі переймають та поширюють совєтські пропаґандивні брехні.

Це сліпе вислуговування окупантові і вбивникові їхнього ж народу вже починає вилазити їм боком. З поінформованих джерел знаємо, що коли деякі з канадійських „проґресистів" під час відвідин у Києві інтерпелювали „уряд" у справі русифікації, то на них, як на штубаків, насварили, мовляв, ви свого часу прославляли та підтримували „культ особи" Сталіна і маєте тепер найменше право виставляти будь - які претенсії.

Можна б вважати, що з виходом книжки Івана Коляски тепер, нарешті, „заговорило каміння", чи радше один камінь з-поміж тих „проґресистів", які протягом 50 років допомагають катові „матір розпинати". Студія Коляски про дискримінацію і русифікацію в Україні була відома вже з кінцем минулого року, відомі вже й документи Чорновола та інших засуджених інтелектуалів в Україні із страшними обвинуваченнями Москви у безправствах та терорі КҐБ, але це не перешкодило лідерам українських „проґресистів" із ЗДА та Канади виступити з кінцем грудня м. р. на інсценізованому зборищі в Києві із холуйськими славословіями совєтського режиму.

Неймовірну відвагу і мужність виявили в Україні Чорновіл та інші інтелектуали. Виявив її і Коляска. Ті в Україні, в більшості комуністи, які — згідно з твердженням „Н. И. Таймсу" — знають совєтську конституцію і совєтські закони ліпше від їх обвинувачів. Вони знають і безрадісну совєтську дійсність в Україні. Пізнав її і Коляска. Їхні виступи справді „кричать до неба". Їх уже почув світ. Вони вже в якійсь мірі дійшли і до „наших" канадійських „проґресистів", що разом із канадійськими комуністами спромоглися бодай на кволе потвердження народовбивчо - русифікаційної практики в Україні. Але „наші" такі „проґресисти" в ЗДА спромоглися тільки на передрук згаданого кволого звіту канадійських комуністів у справі русифікації, а самі мовчать, як води в рот набрали.

Вони, ці „проґресисти", що не то роками, а десятиріччями обдурювали збаламучених совєтською пропаґандою всіляких колясок, що не тільки ніколи не скористали із своїх можливостей, щоб бодай слово сказати в обороні того, як пише їхній Коляска, дискримінованого і русифікованого українського народу, якщо мали б бодай крихітку чести і сумління, то негайно прилучилися б до голосів протесту проти нищення українського народу і його культури.

БАЖАННЯ І ДІЙСНІСТЬ

На „суді над комунізмом", що відбувався минулого тижня в Джорджтавнському університеті у Вашинґтоні, проф. Лев Добрянський вказував на послідовну й безперервну закордонну політику Совєтського Союзу, вістря якої звернене проти Америки. Цей факт, зрештою, відомий усім державним мужам і політикам, усім людям, які дивляться на широкий світ відкритими очима. Всі постанови керівних органів компартії СССР, всі промови совєтських проводирів, уся совєтська пропаґандивна служба наставлені проти Америки, проти її інтересів та її безпеки. Минулого тижня „сам" Леонід Брежнєв на партійній конференції у Ленінґраді знову лаяв Америку, як „світового грабіжника", і знову потвердив дійсно грабіжницьку політику сучасної Москви, що постачає літаки, танки, ракети й усю іншу зброю Північному В'єтнамові, — розбудовує збройну силу арабського світу для нової війни проти Ізраїлю, — перетворює Ємен у свою базу на Середньому Сході, — нацьковує Північну Корею проти Південної і проти Америки, — відкидає всі пропозиції щодо припинення розбудови протиракетної оборони, — щодо порозуміння в справі достав зброї на Середній Схід і щодо редукції збройних сил у Середній Европі. Торочачи демагогічно про мир, Москва приспішеною ходою, коштом життьового рівня 230 мільйонів підсовєтських громадян, „наздоганяє" Америку числом і якістю підводних човнів та далекосяжних ракет, зміцнює на Середземному морі воєнну фльоту, розбудовує свою військову базу на Кубі, тримає 20 змоторизованих дивізій у Східній Німеччині, й намагається здобути бази в Олександрії й Альжирі над Середземним морем.

Всупереч усім наявним фактам про ворожість Совєтського Союзу і його незмінне змагання опанувати світ, Америка не всилі визбутися концепції „співіснування і співпраці держав з відмінними економічними системами". Відкидаючи досвід усіх невдалих східньо - західніх конференцій „на вершинах" і з'їздів міністрів закордонних справ — Джан Ф. Кеннеді, як тільки став президентом, поїхав до Відня на зустріч із Хрущовим, щоб переконати його, що Москва повинна відмовитись від місії навертати — підривними діями, підступом і зброєю — світ на комуністичну віру, і задовольнитись безпекою совєтської імперії. Хрущов рішуче відкинув пропозицію відпекатись „визвольних воєн", себто авантур, ініційованих, інсценізованих та дбайливо підготовлюваних Совєтами. І наступники Хрущова продовжують закордонну політику, накреслену ще за першого совєтського міністра закордонних справ Чічеріна та уточнену за Молотова й Вишинського. Холодну війну Совєти припинили тільки формально, але насправді, по суті, ведуть антиамериканську політику далі, стараючись шкодити Америці, де тільки можна, власними й чужими руками.

У цій ситуації щонайменше дивним видаються щораз нові звертання американського Уряду до Москви у справі мирового посередництва — чи то у В'єтнамській війні, чи в конфлікті з Північною Кореєю в зв'язку з кораблем „Пуебло", чи в арабсько - ізраїльському спорі.

Яким мировим посередником може бути властивий, дійсний і вирішний винуватець усіх тих воєн і конфліктів?! Адже Москві залежить, щоб В'єтнамська війна велась якнайдовше і якнайдовше виснажувала Америку людьми, грішми та психологічно. Москва раділа б, якби Америці прийшлося вести ще одну заморську війну в Кореї. Москві залежить на напруженні й неспокої на Середньому Сході, бо тільки у каламутній ізраїльсько - арабській воді може вона ловити золоту рибу — здійснювати мрію про доступ до Перської затоки. І Москві залежить на зберіганні стану напруження у Середній Европі, що його вона підтримує з допомогою свого слухняного східньонімецького слуги.

Очевидно, про все це добре знають керівні американські діячі і кола. Л. Джансон, Дін Раск, видатні американські сенатори, конґресмени, видавці й політичні пресові коментатори здають собі справу з дійсного характеру Совєтського Союзу та політичного обличчя кремлівських володарів. Вони знають більше фактів антиамериканської політики СССР, як знаємо ми. Їхня єдина помилка, що вони назверх не реаґують гостріше на всі совєтські провокації. Але наявним доказом їхньої свідомости щодо загрози збоку СССР є щорічний військовий бюджет Америки.

Найбільш обурливим у совєтському характеризуванні американської політики, як „грабіжницької", є власне те, що Америка так пристрасно хоче миру, що конвульсійно тримається теорії про співіснування — всупереч усім фактам. Але колись Кремль перетягне струну. І тоді скінчиться терпеливість Америки і вона перестане спиратися на бажанні мати в особі Москви мирного контрагента, а зіпреться на дійсність.

ХТО ПРАЦЮЄ В УКРАЇНСЬКОМУ КІНІ

„Молодь України" з 18-го лютого інформує: у фільмі про французького письменника Оноре де Бальзака в головній ролі В. Хохряков, в ролі його дружини у фільмі „Таке життя" — Руфіна Ніфонтова; мультиплікаційні фільми ставлять у київській студії Л. Зарубін і П. Рокітін; Українська Студія хронікальних фільмів випускає фільм „Як відшукати", який ставлять: Гелія Снєгирьов, М. Толстой, В. Кисельов ...

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

МИТРОПОЛИТА КИР АМВРОЗІЯ З ПРИВОДУ СОРОКДЕННОГО ПОСТУ

„Так нехай світить перед людьми ваше світло, щоб вони, бачивши добрі вчинки, прославляли вашого Отця, що на небі" (Мат. 5, 16).

Дорогі в Христі Браття і Сестри!

Наше двадцяте сторіччя неначе медаля з двома сторонами. З одної сторони воно може похвалитись велетенськими винаходами, величезним поступом та великим удосконаленням матеріяльних речей в індустрії, техніці та медицині, але як поглянемо на другу сторону медалі минулого півсторіччя, то побачимо ґрізні познаки духового занепаду. Хоч люди користають з матеріяльної культури й цивілізації, одначе вони виснажені шаленим темпом життя і оточені темрявою духової нужди.

Тому, що Боже Провидіння призначило нам жити в цій добі матеріяльного поступу і духового занепаду, добре було б на вступі Великого Посту перевірити наше сумління, чи світло Христової Віри є для нас дороговказом і чи наша діяльність приносить славу Богові і добро нашій спільноті.

Здавалось би, що матеріяльні здобуття дадуть людині вдоволення, щастя і спокій. Сьогоднішній домашній комфорт такий великий, що людина не потребує йти до криниці по воду ані по дрова на опалення до лісу, не потребує купувати нафти, щоб вечором засвітити лямпу. Завдяки електриці, водопроводу і центральному огріванню людина все це має у себе вдома.

Відносно модерної комунікації людина може телефоном порозумітися зі своїми друзями та заощадити собі дорог. Радіові і телевізійні апарати інформують людей і приносять новини з далекого світу. Медицина зробила дуже великий поступ для добра людей. Завдяки модерній медицині людське життя стало довшим. Недавня транспортація возами належить до історії. Самоходи, літаки забрали їх місце і скоротили час подорожей. Ракетні літаючі кораблі досягнули не тільки Місяць, але літають в дальші простори та приносять наукові інформації з планет Венери і Марса.

Також слід підкреслити вдосконалення підводних суден, які можуть пірнути в найглибші місця океанів. Хеміки при помочі електронних мікроскопів відкрили нові світи бактерій і таким чином допомогли лікарям успішніше уздоровляти хворих людей. Астрономи зробили великий поступ в зоряному світі. Вони відкрили модерними далековидами мільйони зір, яких не можна бачити природним неозброєним оком. Також невмирущою славою вкрились астронавти, які можуть впродовж півтори години облетіти земську кулю.

Останнє півстоліття дало нам атомову енерґію, яка в мільйони разів більша за хемічну енерґію і може принести велику користь для людства, якщо держави і провідники запряжуть її до конструктивної праці.

Одним словом, останнє півсторіччя було свідком великих досягнень в різних галузях природничих наук.

Дивлячись на світлу сторінку матеріяльних досягнень нашої доби, не можемо похвалитись духовим поступом в двадцятому сторіччі. Ця доба нагадує нам радше часи вавилонського замішання. Вавилонці, відкинувши Бога, почали у своїй гордості будувати вежу. Будови не могли закінчити із-за великого замішання і непорозуміння в мові та й розбиття в народі. Теоретики еволюційного натуралізму з минулого століття кинули виклик Христовій Церкві до боротьби проти християнського вчення, про сотворення світу і про відкуплення людського роду. Модерні філософи намагалися заступити Боже об'явлення своїми особистими спекулятивними ідеями. Наслідки вавилонського замішання проти християнського світогляду були страшні. Еволюційний натуралізм показав своє страшне обличчя в двадцятому столітті. Вислід тієї теорії виявився в концентраційних таборах, газових камерах, в ліквідації мільйонів людей штучним голодом. Течії еволюційного натуралізму нуртують в американському житті. Багато молоді втратило ціль свого існування, бо поза Богом нема цілі для людини.

До нашої спільноти також закрадається бакциля релігійного індиферентизму. Є багато людей, які підкреслюють свою приналежність до Української Католицької Церкви, але в дійсності Христос не є їх Богом. Їх божками є мамона і розкішне життя. Для них св. Письмо не є авторитетним джерелом релігійних понять і моральних переконань. Вони прислухаються модерним єресям проти католицьких догм, проти християнської моралі, а навіть проти ієрархічної побудови Христової Церкви. Для них нема нічого святого. Тому без респекту відносяться до Церкви і Церковної Влади. Христової Церкви вони не знищать, бо вона має Христову обітницю, що пекельні ворота її не подолають, але можуть заподіяти багато замішань в українській спільноті. Тому на вступі Великого Посту добре було б провірити себе, чи нас не обдурили вороги Бога, Церкви й українського народу. Нашим дороговказом серед духової темряви наших часів має бути Христове вчення. Чи завжди йшли за тим Божественним проводом серед бурхливого двадцятого століття? Яка наша віра? Яка молитва? Які наші вчинки відносно Бога і ближніх? Може ми задалеко відійшли від релігійних практик?

Колись Христос Господь був осередком родинного життя в наших українських домах. Наші батьки і матері знали Божу волю у виді Божих і церковних заповідей та повинувались Божим законам. Вони високо цінили християнську мораль і змагались відновити в собі Божий образ. Вони були свідомі своїх обов'язків, тобто навчали інших словом і прикладом чесного християнського життя. Вони вірили, що Христос своєю смертю побідив смерть та забезпечив їм безсмертність своїм славним воскресенням. Вони знали, що Христос, хоч вознісся на небо, вислухує їх молитви. Вони вірили в Тайну Покаяння про відпущення Богом гріхів і з великою любов'ю гляділи на хрест Христовий. Вони дуже совісно зберігали приписи Великого Посту. Вони молились, постили і творили милостиню, з любови до Розп'ятого Христа. Духові цінності формували християнського духа в наших українських родинах.

Тож з приводу сорокденного посту шукайте Ісуса Христа, запросіть Його до себе, і знайдете Його. Він є центральною фіґурою людської історії. Він є розв'язкою людських і світових проблем. Він є одинокий, який може завести правопорядок в заплутанім нашім житті. Його вчення дає тривалі засоби до з'єднання розділеного світу.

Тож з Богом ідім вперед! Нехай наші вчинки будуть світлим дороговказом для інших! „Так нехай світить перед людьми ваше світло, щоб вони, бачивши добрі вчинки, прославляли вашого Отця, що на небі". (Мат. 5, 16). Амінь.

НА ТЕМУ ДНЯ

КУДИ ЙДЕ УКРАЇНСЬКЕ ДОБРО?

Як повідомляє преса, австрійська Mineraloel Verwaltung погодилася в принципі імпортувати з України природній газ у кількості 53-ох більйонів кубічних стіп річно. Сподіваються, що також італійська Ente Nationale Adrocarburi підпише 25-річний договір на доставу українського газу на загальну суму 3 більйони долярів (212 більйонів кубічних стіп щорічно).

Якщо цей договір буде підписаний, — 750 миль газових трубопроводів прокладуть з України через Чехію і Австрію до Трієсту. При цьому західньоевропейські компанії доставлять 800,000 тонн труб та увесь потрібний матеріял. За ввесь цей виряд совєти заплатять українським газом.

Та на цьому ще не кінчається плян нового грабунку українських багатств, бо німецька Bayerisches Ferngas" також розпочала переговори в цій справі.

У зв'язку з цим було б надзвичайно цікаво почути від „уряду" української РСР виснення на такі три запити:

— Який голос у цьому „бизнесі" має цей „уряд"?

— Який відсоток населення України користується тепер цим своїм природнім добром?

— Скільки „милосердних копійок" попаде в скарбницю України і скільки більйонів долярів в кишеню Московії з цього чергового колоніяльного договору?

Інж. Я. Волошин

Справа тестаменту

В журналі „Місіонар" з жовтня м. р. о. Р. Ганас опублікував статтю під заг. „Потреба вчас списати свій тестамент", що розпочинається словами: „Кожна розумна людина повинна вчасно списати свою останню волю, свій заповіт, тестамент, себто розпорядитись своїми матеріяльними добрами, які вона посідає, на випадок смерти".

Автор зазначає, що „про списання свого заповіту повинні вчас подбати всі голови чи члени родини, зокрема всі самітні особи нашої еміґрації. Практика життя виявляє, що через брак останньої волі між родинами померлих осіб часто постають незгоди та сварки, які тривають не раз довгі літа. Через брак тестаменту самітніх осіб по їх смерті праця їхнього життя переходить не в українські руки, в той час, коли наша Церква, сиротинці чи інші добрі установи мають великі видатки і були б дуже вдячні за дари - пожертви від самітніх людей".

Тестамент треба затвердити у нотаря - юриста виразно вказуючи, поміж ким майно і гроші мають бути розділені по смерті їх власника.

Автор статті, як священик, авторитетно заявляє:

„Головними причинами, які здержують людей від виготовлення документу останньої волі, є пересуди чи клопоти, зв'язані зі списанням тестаменту. Дехто з людей чомусь думає, що виготовлення тестаменту — це сиґнал, що зближається смерть. Такі думки — це тільки смішні, неоправдані пересуди, позбавлені основ правдивої віри чи належного розуміння своїх зобов'язань".

Тестамент можна змінити, на бажання його автора, але всі зміни мають бути формально скріплені нотаремюристом.

Не варто більше й говорити про важливість цієї справи, і не варто наводити прикладів, скільки сотень тисяч долярів уже перейшли з українських трудящих рук до державних та інших кас, не зробивши добра людям свого народу. Живий думає про життя, і це природньо. Однак, відхід з цього світу — річ неминуча, і нехай він буде для кожного розумним відходом, щоб живі із вдячністю згадали того, хто відійшов.

З усіх сторін лунають голоси про потреби на різні добрі цілі: від сиротинців при церквах аж до здійснення однієї з великих завдань української спільноти в ЗДА — створення катедр та відкриття Українського Інституту при Гарвардському університеті. Тому пригадка о. Р. Ганаса в „Місіонарі" є вчасною і актуальною.

(К)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Богдан Галайчук

КРІЗЬ УКРАЇНСЬКУ БРАЗИЛІЮ

(3)

Маю нагоду оцінити тутешню українську позицію, виголошуючи в переповненій залі доповідь на тему „Революція 1917-го року та самовизначення народів". Говорю по-еспанськи, з акцентом на самобутності української революції, національної й соціяльної, та на розмаскуванні маневру, „вплоть до отделєнія", і стверджую з радістю, що численна публіка зрозуміла мене добре. До пізньої ночі затягається дискусія — цікава, тонка, повна детальних розрізнень, без тіні комуналів, трафаретів, вломлювань у відкриті двері.

Зрештою, маючи на увазі ціль моєї поїздки, куди важливіші авдієнції у церковних єрархів: И. Ем. Кардинала Аґнеля Россі, архиєпископа-митрополита Сан Павло, у преосв. Іллі Куетера, мелхітського (тобто католицького, византійського обряду) єпископа, і, зокрема, у високопреосв. Ігнатія Ферзлі, православного архиєпископа-митрополита. Підкреслюю „зокрема", бо ця остання авдієнція мала офіційний характер, дві перші лише куртуазний: адже ординарієм для українців-католиків є преосв. Кир Иосиф Мартинець, до якого я звернувся ще поки почав працю на бразилійському ґрунті. З огляду на чіткий міжконфесійний характер, що його зразу набув Український Рух на бразилійському терені, треба було теж благословення православного єрарха, який, слід додати, висвячує тутешніх священиків Української Автокефальної Православної Церкви.

Поважна частина промислу й торгівлі Сан Павло, подібно як інших латиноамериканських центрів, є в руках сиро-ливанських арабів, між якими найбільше православних, менше католиків східнього обряду (в Сан Павло мелхітів, в Буенос Айресі маронітів), ще менше мусульман (гарна мошея в Сан Павло — єдина у Південній Америці).

Що православні арабські багатії дуже щедрі відомо мені ще з Буенос Айресу, де вибудували вони дві гарні церкви, з яких одну, меншу, винаймають Українській Автокефальній Православній Церкві. Але то, що я побачив у Сан Павло, переходить уяву. Перш за все, православний собор велетенський, в Буенос Айресі не знайдете католицької церкви таких розмірів. Друге — його форма видалася мені чомусь знайомою. „Звичайно, — пояснив нам араб, що проводив нас — це ж вірна, лише поменшена, копія Царгородської Святої Софії".

Дивне враження, бо в нашій уяві византійський стиль асоціюється з грецьким письмом або з кирилицею. Тут літургічні книги друковані по-арабськи, написи на стінах, за вийнятком одного португальського, арабські, а стиль чисто византійський: не лише архітектурні форми, але й фрески, вітражі, образи іконостасу. Бракує хіба византійських мозаїк, які побачите у венеціянській катедрі св. Марка.

На іконостасі, чудово різьбленому в карарському марморі, побачите, крім винограду та герба Антіохійської Церкви (два голуби, що притулившись один до одного спинами їдять виноград) гордих двоголових византійських орлів. Зокрема близькі, рідні нам вітражі: немов кольорові ілюстрації з Возняківського „Старого українського письменства". Балдахін над митрополичим престолом, гарно різьблений з дерева, у формі Мономахової шапки. Я був зачарований тією арабською Святою Софією: екуменічна місія, з якою я приїхав, набирала глибшого культурно - історичного змісту.

В такому настрої впроваджує мене митрополичий секретар до величної залі, де чекає митрополит, оточений членами Консисторії. Точніше: не митрополит, а два митрополити, які, на відміну від священиків — голених, у клерджименах — мають бороди, одягнені у ряси. Один з них — сивоволосий, у фіолетову, другий, середнього віку, у чорну, з простим шкіряним поясом. Виявляється, що владика в чорній рясі це місцевий Ординарій, а у фіолетовій — його гість, Митрополит Синоду й Тиру, тобто найвищий єрарх Ливану, Впр. Павло Хурі, який переводить тепер візитацію дієцезій Антіохійської Церкви, розкинених по Новому Світі.

Насувається сумна рефлексія: коли то обидві Українські Церкви матимуть справжніх Голов, зі загальновизнаною юрисдикцією, з правом візитації всіх єпархій та всіх ексархатів ... Та немає часу на рефлексії, бо авдієнція почалася.

Говорю по-французьки з місцевим Митрополитом, бо його гість володіє лише арабською мовою, так що Кир Ігнатій коротко резюмує йому по-арабськи хід нашої розмови. Тема: ціль моєї подорожі. Виявляється, що маємо спільного знайомого: Митрополит був у Буенос Айресі, де познайомився з протопресвітером УАПЦ Борисом Арійчуком, зразковим душпастирим і громадянином, колишнім старшиною УСС.

На другий день дістаю листа писаного португальською мовою на португальсько-арабському блянкеті: „Ми, Ігнатій Ферзлі, Архиєпископ Митрополит Православний Антіохійський Бразилії, пересилаємо проф. д-рові Богданові Галайчукові наше апостольське благословення та наш гарячий апляуз для Українського Християнського Руху в Сан Павло. Передаємо щирі й сердечні побажання щастя й повного успіху його богоугодної місії та ласки нашого Господа і Спасителя, Ісуса Христа".

Симпатичні письмові привіти одержали ми також від латинського Кардинала Архиєпископа та від мелхітського Єпископа.

Сан Павло має вже понад 400 років існування, але поза трьома-чотирма церквами не збереглось у ньому пам'яток колоніяльної архітектури. Воно розбагатіло на каві і протягом останнього чверть сторіччя виросло на першого промислового потентата Південної Америки.

Після Парани це найбільший український терен поселення: живе тут 9% бразилійських українців. Найбільше їх на Сан Кастано до Сул, де є дві православні церкви (третя далі, в Осаско) та одна євангелицька. Українська католицька Церква теж недалеко, але вже в Сан Павло, на горі, відкіля простягається прегарний вид на сусіднє промислове передмістя. Там є також осідок товариства „Соборність", єдиної української установи, поруч Українсько-Бразилійського Товариства. З громадського погляду Сан Павло об'єднане, тоді як Парана споляризована між Хліборобсько-Освітній Союз та Товариство Прихильників Української Культури.

28 січня відбулися засновуючі збори УХРуху, які відкрив голова „Соборности" п. Михайло Даниловський. Проводив ними секретар п. Іван Кухар. У Куритибі були запрошені лише представники організацій, у Сан Павло все громадянство, усіх трьох віровизнань.

У хвилині відкриття було 67 осіб, згодом їх число поважно зросло. Крім католицької парохії з Сестрами Служебницями, Братством і Сестрицтвом Апостольства Молитви та Марійською Дружиною дівчат були заступлені миряни трьох православних парохій та Першої Української Баптистської Церкви.

(Далі буде)

ВІДЗНАЧЕННЯ ЗОЛОТИХ РОКОВИН В ЕЛИЗАБЕТІ.

Українська громада в Елизабеті, Н.Дж. величаво відзначила 50-ті Роковини відновлення Державности і Соборности України окремим бенкетом 27-го січня в Українськім Народнім Домі. З цієї нагоди посадник міста Т. Дани підписав „Проклямацію про Український День" в приявності представників українських організацій міста Елизабету. На світлині (зліва): Х. Закаляк, Ю. Яцусь, С. Боднаренко, Б. Мицьо, Х. Закаляк, І. Бутинець, М. Хитра, М. Пиковський (гол. Відд. УККА), А. Кусмида, С. Урбан, Посад. міста — Т. Дани, Я. Закаляк, І. Іванців, К. Сосницька, М. Рой, І. Полянський.

Сенат не припинив обструкції, але є вигляди, що він схвалить громадянський закон

Вашингтон. — 26-го лютого Сенат знов відкинув внесок лібералів демократів, щоб припинити дебати над законопроєктом про охорону громадянських прав. 19-го лютого Сенат голосував над цим внеском у відношенні голосів як 55:37, а 26-го лютого „за" було 56 голосів, а „проти" — 36. Щоб припинити обструкцію треба більшости двох третіх присутніх сенаторів. Минулого тижня до цієї більшости бракувало 7-ох голосів, а цього тижня — 6-ох. Але провідник опозиційних сенаторів, до яких належать в більшості республіканці і південні демократи, сенатор республіканець Еверет МекКінлі Дірксен із стейту Іллиной, заявив після голосування, що він має плян компромісово полагодити справу закону про охорону громадянських прав; тоді він припинить дебати, щоб Сенат міг голосувати в справі схвалення цієї програми в тому дусі, що заборонено було б законом не винаймати мешкання або не продавати комусь дім тому, що він негр. Подробиць в цій справі Дірксен не виявив, але провідники лібералього табору вдоволені з цього пляну. Дірксен передбачає також охорону тих негрів і білих, які працюватимуть в тому дусі, щоб негритянське населення могло щораз ширше користати зі своїх виборчих прав.

Рокефеллер пропонує забезпечення на лікування для всіх робітників

Олбані, Н. И. — Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер заявив, що добре здоров'я — це „фундамент людських прав", і тому він вніс до стейтової Леґіслятури законопроєкт про примусове забезпечення всіх робітників на лікування під час недуги. Рокефеллер сказав, що він пропонує, щоб кожний працедавець забезпечив свого робітника чи робітників на лікування. Гроші на забезпечення мали б платити і працедавець і затруднений. Покищо не знати, в якому відношенні були б вкладки працедавця до внесків затрудненого. Згідно з пляном стейтова Леґіслятура мала б признати допомогу тим працедавцям, які не могли б в цілості покривати внесків на це забезпечення. Губернатор Рокефеллер заявив, що окремим законопроєктом треба б вирішити справу постійного подорожчування цін за шпитальне лікування. Про свої пляни в ділянці здоров'я губернатор говорив на прийнятті Ліґи Жіночих Виборців.

Амбасадор Канади при ОН назвав УССР та БССР фікцією державности

Тижневик „Поступ" з Вінніпеґу, в числі з 18 лютого повідомив, що в Квебеку відбувся Бенкет Асоціяції Об'єднаних Націй, на якому доповідав амбасадор Канади до ОН Поль Больє. Доповідача „запитали, чи Квебек може стати членом ОН. На це амбасадор відповів, що при умові, що провінція Квебек залишиться в складі Канади, це не можливе, бо членами ОН можуть стати тільки суверенні держави. Тоді амбасадорові звернули увагу на членство в ОН УССР та БССР. На це він відповів, що ті країни є лише з формального боку суверенними, навіть мають міністрів закордонних справ, але їхня суверенність „чисто фіктивна" і членами ОН стали вони в висліді „торгу". Коли СССР оспорював у Сан Франсіско право на членство ОН деяких членів Британського Коммонвелту, тоді західні держави погодились на членство УРСР і БССР.

Ірвінґтон, Н. Дж.
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

Загальні Збори Українського Народного Дому в Ірвінґтоні відбулися 18 лютого і їх відкрив голова, інж. М. Семанишин, запрошуючи о. д-ра М. Гринчишина відмовити молитву на інтенцію їх успіху. Зборами проводила президія в складі: д-р Осип Андрушків — голова, д-р Ярослав Ляшевич — містоголова, Евфрозина Мартинець і Володимир Салабун — секретарі. Почесними членами президії були о. д-р Михайло Гринчишин, парох української католицької церкви в Нюарку і о. прот. Артем Селепина, парох української православної церкви в Ірвінґтоні.

Головною точкою дискусії була справа будови нової великої залі Народного Дому і її архітектурне оформлення в одну гармонійну цілість із існуючим вже будинком Народного Дому. Пляни будови і її кошторис представив інж. Ярослав Калинич, який є членом будівельної комісії міста Ірвінґтону. По довгій дискусії, що в ній пробивалась журба про долю української громади в повіті Ессекс, збори затвердили цей проєкт і доручили новообраній Управі поробити всякі заходи, включно з позикою до суми 150,000 дол., щоб зібрати суму 250,000 до 300,000 дол. на реалізацію цього пляну. Багато оптимізму й ентузіязму, що звучали у промовах дискутантів, дають запоруку, що плян буде якнайскорше зреалізований.

На голову Управи переобрано інж. Миколу Семанишина. Дальшими членами Управи стали пп. д-р Степан Боднар — перший заступник, Настюх Іван — другий заступник, Василь Гнатів — касир, Дам'ян Кордуба — секретар. Крім цього вибрано 3-ох директорів, 5 членів контрольної комісії, головою якої став д-р Ілля Караліщук, і 5 членів Тов. Суду із д-ром Миколою Чировським як головою. о. прот. А. Селепина закінчив молитвою збори, що тривали шість годин.

О. А.

ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Тарновський, кол. член Української Академії Наук, який почувши про встановлення катедри українських студій в Гарварді, висловився з жалем, що має вже понад 60 років, бо коли б був молодший, то перекличився б на україпознавчі студії.

Чи будуть студенти?

Чи будуть студенти для українознавчих студій? Це запит, що його можна часто почути від громадян і жертводавців. Проф. Пріцак оптимістичний і в цій справі, бо знає це з власного досвіду. Хоч він сам історик, але його спеціяльність це — туркологія. Якщо можуть бути сумніви щодо студентів україністики, то що ж тоді говорити про турикологію. А ці студенти не тільки знайшлися, але й належать до найкращих в Гарварді. Студентів бракує, як немає виглядів для їх наукової чи іншої праці в Майбутньому. Такі вигляди більше, ніж забезпечує інститут і катедри українських студій в Гарварді.

Студії і публікації

Тяглість і постійність студій та наукової праці можуть забезпечити відповідні публікації і цій справі в Гарварді призділено максимальну увагу. Запляновані такі головніші публікації:

I. Harvard Journal of Ukrainian Studies — періодичний журнал, який публікуватиме: 1) Оригінальні статті з української історії, мови, літератури і культури, писані кваліфікованими фахівцями, імена яких відомі в науковому світі; 2) Англійські переклади важливіших статей з тих ділянок — нових і давніх; 3) Бібліографічний довідник, себто бібліографічний опис і коротка оцінка всіх появ з українознавства. При журналі публікуватимуть додатки (суплементи) дисертації або праці гарвардських науковців.

II. Harvard Ukrainian Monograph Series — себто джерельні публікації для дипломатів і студентів, і науковців;

III. Sources of Ukrainian Culture — передруки чи відбитки важливіших дотепершніх праць з українознавства, з відповідними вступами англійською мовою та додатком джерел й індексу, щоб цими публікаціями заповнити університетські та інші студійно-наукові бібліотеки. Проф. Пріцак м. і. згадав, що одне таке джерело, Галицько-волинський літопис, уже є в опрацюванні, займається цим дочка проф. Чижевського, яка належить до найкращих знавців давньої нашої книжкової мови.

IV. Classics in Ukrainian Literature — перекладні твори з українських клясиків від 12-го століття аж до Симоненка. При цьому проф. Пріцак подав добру вістку, що вже є в опрацьованні кур українських дум в англійському перекладі із відповідною „метрикою", що появиться у Гарвардському видавництві.

V. Клясики української науки — праці Грушевського, Франка, Томашевського, Лазаревського та ін., щоб показати світові, що ми маємо не тільки народні пісні і танки, але й солідну, на світову мірку науку.

VI. Підручники для студій.

Це тільки коротка і загальна характеристика з'ясованого проф. Пріцаком пляну, що має започаткувати використання власне тих нереалізуваних досі можливостей українських студій і наукової праці в Гарварді.

Найголовніше тепер — Фонди!

Доповідь проф. О. Пріцака попередили короткі звіти членів Головної Екзекутиви: голови мгра. Степана Хемича, скарбника інж. Ореста Бедрія та організаційного референта Богдана Тарнавського, що їх доповнили короткими заввагами секретар мгр. Іван Винник та пресовий референт А. Драган. Звіти включали дві головні справи: домовлення з Гарвардом та відгомін серед громади українства. Про домовлення з Гарвардом були інформації в пресі і додатково підкреслено незвичайну прихильність університетських властей. У відповідь на запит одного з приявних, чим вияснити цю прихильність Гарварду, проф. Пріцак вияснив, що моттом того університету є „Верітас" — Правда, отже бажання служити тій правді є для того університету достаточною причиною на те, щоб він ішов найдальше на зустріч усім, що правди бажають і до неї змагають. Очевидно, що в цьому відповідну ролю грає й примкетна кожному університетові амбіція бути першим як щодо якости, так і засягу студій.

Коли ж мова про відгомін серед громадянства — він у кожному відношенні ентузіястичний. Впродовж одного місяця, після проголошення домовлення з Гарвардом, до каси ФКУ майже самочинно вилинуло круглo 12,000 доларів, що дозволило Екзекутиві передати Гарвардо в і 280,000 доларів, себто на 10 тисяч більше, ніж початково передбачалося. Плянова збірка фондів тепер починається, а дотеперішні меценати, особи й інституції, які пожертвували на ФКУ більші суми, в великій мірі причинились власне до цього загального ентузіязму. Деякі наші громади вже дуже добре вив'язались, у деяких збірка ще практично не почалася (для прикладу, в Нюарку один д-р Богдан Олесницький своєю пожертвою 2,000 доларів перевищив всю дотеперішню збірку в своїй громаді, яка досі склала $1,785.00). На першому місці в дотеперішній збірці є Нью Йорк ($64,799), далі йдуть Дітройт ($34,823), Рочестер ($18,413), Бофало ($18,182), Шикаго ($15,062), Питсбурґ ($10,244) та інші. Точний список всіх громад буде вкороті опублікований. Під час нарад підкреслено з вдячністю величезну заслугу в збірці місцевих представників ФКУ, а собі дуже вартісним досвідом у переведенні збірки поділились приявні на нарадах представники з місць: п. Степан Шипелявий з Бофало, інж. Степан Чорпіта і його дружина з Філядельфії, п. Гриць Яремчук з Нью Йорку, пані Марія Стефанів з Пассейку, п. Ярослав Гура з Бриджпорту, п. Іван Кравчук з Джерзі Сіті, п. Василь Сидор з Нью Йорку, п. М. Ступка і п. Іван Голуб з Бронксу, п. Д. Мотрук з Йонкерсу, репрезентант СУСТА Любомир Гайда з Гарварду, інж. Вол. Винницький з Філядельфії, п. Василь Жовнір з Нью Йорку, п. Вол. Шицикевич з Філядельфії, д-р Ол. Саноцький з Брукліна, п. Василь Патер з Нью Йорку та ін. Усі висловлювали оптимістичне передбачення, що при добрій волі, наполегливій праці та при відповідному завзяттю необхідну суму пощастить зібрати в передбаченому часі.

У нарадах, крім названих, взяла участь пані Марія Хемич, яка виконує головну канцелярійну працю. До речі, у звітах і опісля в дебатах виявлено, що Управа Фонду не витратила ані одного цента із призначених на ФКУ пожертв. Усі витрати для збирання дотеперішніх фондів, які цього місяця вже переступили суму 300,000 доларів, було всього сім тисяч доларів, включно із закупленням друкарської і циклостилевої машинок, але ці видатки покрито з процентів, переважно студентських та з деяких імпрез, що а зараз були призначені на адміністраційні видатки.

Наради закінчено одноодушною постановою поробити всі можливі заходи та справді „вдарити у великий дзвін", щоб можна було здійснити найсмілівший і найтривкіший та своєю вартістю найбільший задум із відкриттям українських студій в Гарварді.

Відділ УККА в Гартфорді пожертвою в сумі $1,000.00 долучився до меценатів фонду Катедри Українознавства

Гартфорд, Конн. — Невелика ще кількість меценатів на фонд катедри українських студій в Гарварді збільшилася місцевим Відділом Українського Конгресового Комітету Америки, який пожертвував на ту ціль 1,000 долярів. Пожертву схвалено на ліквідаційних нарадах Відділу УККА і Комітету святкування 50-річчя Української Національної Революції, яке відбулося тут 14-го лютого. Під час нарад, якими проводив голова Відділу УККА інж. О. Прийма, рішено, щоб з чистого прибутку, який вплинув до каси Відділу із святкувань 50-річчя Відновлення Української Державности призначити повних дві тисячі доларів на народні цілі. З уваги на величезне значення і вартість встановлення катедр українських студій в Гарвардському університеті, найбільшу пожертву в сумі одної тисячі доларів признечно на внесок Івана Селемана, на Фонд Катедри Українознавства. Дальші пожертви призначено для Централі УККА в Нью Йорку (200 дол.), для маестра Івана Задорожного (200 дол.) з побажанням швидкого видужання, для НТШ в Сарсель (150 дол.), на Школу Українознавства і Народний Дім в Гартфорді (по 150 дол.), на Українських Інвалідів (100 дол.) та на ОПДЛ (50 дол.). В ході нарад Управа Відділу УККА ствердила, що ці пожертви на народні цілі треба завдячувати громадянам Гартфорду і стейту Коннектикат та сусідніх стейтів, які взяли масову участь у святкуваннях 22-го січня, та місцевим ос. парохам, що своєю співпрацею та доброзичливістю багато причинились до цього успіху.

200 долярів від наймолодшого фундатора на ФКУ

21-го січня відбулося прийняття з нагоди христин Андрія — сина панства Анни та Василя Сидорів у Нью Йорку. У відгук на пресову кампанію, що ведеться на сторінках „Свободи" у зв'язку з відкриттям першої Катедри Українознавства в Гарвардському університеті — д-р Богдан Левицький звернувся до присутніх гостей, щоб з нагоди хрищення малого Андрійка відзначити збіркою на таку велику ціль, як ФКУ.

Присутнім гостям, родичам та хресним батькам ця пропозиція сподобалась і вони своєю збіркою поставили малого Андрійка в ряди фундаторів ФКУ, як, мабуть, наймолодшого її члена. Збірку переводив представник нюйорського Відділу ФКУ п. Антін Патер, яка винесла 141 доляр, а закругнили її до 200 долярів родичі малого Андрійка. Присутні жертвували по 10 дол.: Б. Хонок, І. Майдан, М. Микитчак; по 5 дол.: А.-М. Кізима, В. Камуляк, Л. Р. Крупка, д-р Б. Лівицьки, П. Кіра, В. Пушка, М. Виноградник, М. Андрейко, М. Теслевич, І. Яремчук, С. Селешко, В. Шолах, д-р М. Бояр, Л. Проць, Т. Слабодух, В. Марущак, А. Носотич; по 3 дол.: М. Канятин, І. Дмитрик; по 2 доларів: О. Кулик, Н. Баранкевич, П. Ключковський, М. Козак, І. Рочинський, А. Служала, І. Ульгурський; по 1 дол.: П. Надольський, О. Микищук, В. Луцейко, Г. Сенюк, В. Оліярник, Д. Тенюк.

Який гарний вияв патріотизму та почуття до української справи у час, коли Катедра Українознавства та Інститут українських студій уже формально заcновані і принесуть величезну користь для української справи у вільному світі. Хочемо вірити, що такий приклад, як христин у п-ва Сидорів та інші можливості, де спільними силами можна нагоду фінансово допомогти ФКУ, знайдеться більше по всій Америці, бо ж справа ФКУ — це жертва для наших дітей і для української справи.

Д. Мотрук
пресовий референт

Вечерниці „Червоної Калини" в Рочестері, Н. Й.

ДЕБЮТАНТКИ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" В РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

(Зліва): Христина Шутер, дочка пп. Тетяни і мгра Ростислава Шутерів в товаристві Олександра Білика; Ірина Приймак, дочка пп. Теклі і Стефана Приймаків в товаристві Ігоря Шарта; Христина Юрків, дочка Ірини і Юліяна Юрковик, в товаристві Тараса Миговича; Ірина Соробей, дочка пп. Світляни і Ореста Соробеїв, в товаристві Юрія Шутера; Рома Потерейко, дочка пп. Евгенії і Теодора Потерейків, в товаристві Евгена Балича; Галина Білик, дочка пп. Тамари і Миколи Біликів, в товаристві Юрія Зелеза.

В першу суботу лютого, це є 3-го ц. р., минуло 10 років від часу відбуття перших вечерниць „Червоної Калини" в Рочестері. Перші вечерниці відбулись стараннями організацій: ОбВУА, Братства І УД УНА, Українського Золотого Хреста і Союзу Українок Америки відділи 6 і 47.

Щоб гідно відсвяткувати цю „подію", в часі вечерниць гол. відзначено квітами голову ОбВУА і заразом голову Комітету д-ра Лева Рубінґера, а всіх присутніх на залі комбатантів і всіх присутніх на залі членів першого Комітету.

Дохід з вечерниць звичайно призначається на різні цілі. В цьому році призначено 100 дол. на Фонд Катедри Українознавства, 50 дол. на видання Енциклопедії Українознавства, 25 дол. на інвалідів і 25 дол. на охорону воєнних могил. Решту передано до диспозиції організаціям - членам Комітету на їхні цілі. Членами Комітету були: ОбВУА, Братство І УД УНА, Союз Українок Америки відділи 46 і 47, Український Золотий Хрест від. 18 і Українська Студентська Громада.

Як і минулого року відбулась презентація дебютанток, яких представила п. Міра Повх, а удекорували лентами і квітами пп. Ярослава Зелез і Марія Холєвчук. Танки проводив аранжер забави п. Микола Єйна, який дуже добре виявзався зі свого завдання в часі цілої забави.

Петро Яріш

Юліян Баранюк...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

які запізнювалися в праці, про спеціяльну акцію приєднання членів з-поміж українців, які не вдержують зв'язків з громадою тощо. Контрольна комісія запропонувала дати абсолютуторію управі, що збори одноголосно схвалили. Сталося це після дискусії, в якій взяли участь д-р Ярош, гол. радна А. Дубас, М. Леськів, В. Салабун, І. Іваник, М. Маркевич, І. Оверко і Демчук, а відповів на запити Ю. Баранюк.

Після цього представник Відділу УККА п. Лебедь подякував Окрузі за тісну співпрацю з УККА та поставив УНС за взір цілій громаді, як установу, яка застосовуючи модерні засоби, вміє сама рости та допомагати ростові своєї національної групи в ЗДА. З черги запрошено до доповіді гол. секретаря Я. Падоха, який дав загальний огляд стану організаційних досягнень і занедбань округи, заклакаючи виконати в наступному році повну квоту, а навіть її перевищити. В минулому році Округа видатно наблизилася до виконання своєї квоти, що допомогло її заняти почесне 5-те місце між всіми округами. Найбільшу заслугу в цьому мав голова округи Ю. Баранюк, який приєднав особисто 65 членів і заняв 7-ме місце між всіми організаторами, а його Відділ ч. 371, що приєднав 80 членів, зайняв 5 місце між всіми Відділами. За це гол. секретар вручив йому плякету члена Клюбу Заслужених Союзовців й запросив на тижневий побут на Союзівці, як гостя. Не менше заслуженою є секретарка й основниця Першого Відділу Українських Євангеликів ч. 340 пані Софія Оріхівська, яка вже третій рік здобуває багато членів. В 1967 р. здобула 41 члена, а її Відділ 86, за що одержала зірку до плякети члена Клюбу, яку придбала ще минулого року. Вона також одержала Енциклопедію Українознавства, як найкраща відділова організаторка - жінка в 1967 році. Вона заняла 15 місце між організаторами, а її Відділ 4-те. В 1968 р. вона вже знову здобула 14 членів. Також гол. секретар подякував секретарці 37 Відділу з Єліабет п. Анні Гнатюк, яка придбала в 1967 15 членів та п. Марії Герус, яка придбала 12 членів. Поміж іншими Відділами відзначилися ч. 14 зі секретарем М. Отроком і ч. 133 зі секретаркою гол. радною А. Дубас. Після цього гол. секретар намітив завдання на цей і наступний ювілейний роки та вказав засоби для здобуття успіху в праці. Доповідь про поодинокі Відділи округи та їх проблеми виголосив гол. радний С. Гаврищ. Він заявив, що цей рік буде ще кращий і запевнив про свою допомогу в цьому кожного з приявних. По цьому слів він підмітив, що союзову працю треба любити, щоб мати успіх й до цього закликав приявних. По цьому слідували запити до гол. урядовців і їх відповіді, після чого голова номінаційної комісії мгр. І. Коверко, до якої належали ще В. Сиваник і В. Осадчук, запропонував склад нових органів Округи, який приявні одноодушно схвалили, а саме: голова — Юліян Баранюк, містоголова — Володимир Сиваник, секретар — Володимир Роговський, касир Василь Салабун, орг. референт Мирон Леськів, імпрезовий реф. Марія Герус, пресовий реф. мгр. Іван Оверко, члени — Василь Гнатів, Софія Оріхівська, Анна Зуйко, Василь Осодчук і Стефанія Стеців. До Контрольної комісії обрано на голову Андрія Ружана, а на членів Івана Іваника і п. Лусину Олесницьку. Пані Анна Дубас стала членом управи силою свого уряду гол. радної. Після виборів голова зборів, який вів їх взірцево, передав провід зборів Ю. Баранюкові гратуляціями і запевненням, що всі приявні готові йому допомагати в праці, щоб Округа в цім році заняла перше місце в УНСоюзі. Ю. Баранюк подякував приявним за довір'я, запевнив, що в цім році буде працювати ще більше й подякував приявним, зокрема гол. урядовцям та президії зборів, за участь у них. На 23 Відділи Округи 17 Відділів були чисельно заступлені на цих зборах.

Помер Теодор Борсук, колишній секретар Відділу УНСоюзу

Мілвокі, Вис. — У міському шпиталі в Мілвокі, Виск. помер 12 лютого 1968 р. сл. п. Теодор Борсук, колишній довголітній секретар Т-ва ім. І. Франка, місцевого Відділу УНСоюзу 103. Покійний помер п'ять днів перед покінченням 82 років життя. Народився 17 лютого 1886 року в Телеві коло Києва й після прибуття до ЗДА жив до смерти в місцевості Вест Аллис, стейту Висконсин. Осиротив дружину Анастасію. Похорони відбулися з православної церкви Пречистої Діви Марії 15-го лютого ц. р. на цвинтар ФорестГовм.

Перевидають Лемківський Шематизм із 1936 року

Український Музей і Бібліотека в Стемфорді, Конн., має в пляні перевидати Лемківський Шематизм із 1936 року, який подає коротку історію всіх громад Лемківщини, зі знимками церков та статистичними даними. Ця дуже цінний довідник про нашу дорогу Лемківщину. Управа Українського Музею в Стемфорді бажала б знати, як багато людей були б заінтересовані цим виданням, бо від цього буде залежати чи і скільки примірників треба надрукувати. Ціна примірника не буде більша як $5.00. Свої завваги просить слати на адресу: Ukrainian Museum and Library, 161 Glenbrook Rd., Stamford, Conn. 06902.

З життя „Товариства Плекання Рідної Мови"

Оттава. — Засноване в 1964 р. Товариство Плекання Рідної Мови вступило в п'ятий рік діяльности. На засіданні Управи Товариства в Оттаві 19-го січня прийнято до відома звіт із минулорічної діяльности, затверджено бюджет та запляновано дальшу діяльність, зокрема на видавничому полі. Президент Товариства проф. К. Біда з Оттавського університету підкреслив вагу Рекомендацій Королівської Комісії Б. Б. для можливостей розвитку української мови в Канаді, підкреслюючи в основі концепцію нового статусу української мови як „обласної" на степових теренах. Проф. Яр. Рудницький, редактор видань Т-ва, вповні пресвяченою справам двомовности в Канаді й на теренах українського поселення, в вільному світі. Він поінформував теж про заходи поширення „Слово на сторожі" як спільне видання Т-ва Плекання Рідної Мови й Української Виховної Системи.

А ПАМ'ЯТАЄШ, МАРУСЮ?

Людська звичка, при зустрічі по довгих роках людини, яка була вам приятелем, переходити до споминів. — А пам'ятаєш ?

— А пам'ятаєш, Марусю, як Ти прийшла до нашої кляси? Ми не поверталися думками до того моменту, аж день Твойого народження викликав у мене цей спомин. От щаслива жінка! Кожного четвертого року (29 лютого) має день народження. Як спитають Тебе, скільки тобі років, можеш назвати число днів, в яких приходилось Тобі святкувати день народження.

Маруся Бек

— А пам'ятаєш?! Це було в Коломиї, в дівочій гімназії „Рідної Школи" Директор Р. Гамчикевич повідомив нас, що завтра прийде нова товаришка, яка приїхала з Америки. Вона тут сама, без батьків ! нам треба її як рідну прийняти. Американка? Це у той час було щось надзвичайне. До кінця навчання вся увага була звернена на те, яка вона буде.

З директором до кляси увійшла висока бльондинка, скромно, зі смаком одягнена, з течкою на книжки в руках, з гордо піднятою головою. Сині розумні очі скоро переглянули всю клясу і зустріли 35 пар критичних очей. Нам не сподобалася гордо піднесена голова. Але сині очі видержали погляд 35 пар очей, повіки не примкнулися.

— Це Марія Бек — я це твої товаришки!

Марусі припало сидіти в лавці поруч мене. Виявилося, що вона живе в нашого учителя географії, В. Черевачука, якого хата межувала з домом моїх дядьків Шипайлів, у яких я жила. Маруся про себе мало розповідала, вона любила прислухуватися. Ми подружили. Вона висока, а я мала. Маруся скоро стала улюбленицею в нашій клясі. Але чому ми всі називали її Мері, хоч вона протестувала і благала, що вона Маруся, ніяк не пригадую. Ми чомусь вперто залишилися при Мері. Маруся стала одною із нас.

Маруся мала гарний альт — зразу стала членом нашого хору, який був одним з кращих в Коломиї. Під проводом учителя математики, Романа Шипайла, посдано хори нашої дівочої і хлоп'ячої гімназій. Хор з оркестрою числив 100 осіб. Маруся грала на мандоліні і зразу почала грати в пластовій оркестрі під проводом Орисі Шипайло-Бованко, нашої однокласниці. Маруся в Пласті в гуртку „Зозуля" (до цього гуртка належали також Стефа Михайлюк-Надраґа, Орися Зубаль-Ґнатчук — обі тепер в ЗДА) скоро переходить до курінної старшини (в той час полкової). Маруся в спортовому гуртку... Маруся в драматичному гуртку... Маруся на всіх прогулянках, на всіх імпрезах. Маруся всюди, де б будь-яка праця. Все скромна.

Маруся народжена в Америці. Батьки її родом з Вороблика Королівського на Лемківщині, приїхали до Америки ще перед першою світовою війною. Сім'я численна, батько тяжко працював як робітник, хотів за всяку ціну дати дітям освіту. Він бачив, що мрія про поворот „домів" не здійсниться. Він не любив багато говорити, він діє. Посилає старшого сина, Івася, до рідного краю до школи. Пощо багато говорити. Хай їде на Україну, навчиться і ще опісля другим розкаже. Івась задержався довше в Галичині, як пляновано. Йому на зміну приїхали двоє підростків, Маруся й Андрій, молодший брат Марусі, вчився в Коломиї в хлоп'ячій гімназії. Чомусь хлопці прозвали його „бурмістр" (від німецького „бюрґемайстер" — посадник міста). Спершу Маруся і Андрій задержалися були в Чорткові, де їх зустрів Івась. В скорому часі приїхала до Коломиї з Андрієм, а Івась вернувся до Америки.

Надходили свята Різдва. В клясі було багато жидівок з Коломиї. З українок половина жила в Коломиї в батьків, а інші були позамісцеві. На подорож залізницею в часі вакаційних днів виготовляли ученицям засвідчення, яке давало змогу купити квиток за півціни.. Опікун кляси питав кожну ученицю, куди вона думає їхати на свята. Наш опікун О. Ковбуз викликав прізвища. Встала і викликана Бек Марія! Маруся встала, вона силою волі панувала над собою, але очі засльозилися. Тоді я пригадала собі, що вона самісенька, перший раз на Різдво без батьків. Пригадала я радісну атмосферу в мойому батьківському домі і уявила, що в моїх батьків Маруся найде сімейне тепло. І коли Маруся заявила, що вона нікуди не їде, я підірвалася з місця і рішуче заявила, що вона їде зі мною. І почалось: „Поїдеш — не поїду!" Слова ставали щораз гостріші й голосніші. Під час перерви ми мали з'явитися в учителя в конференційній залі. Пішла Маруся, опісля я. Маруся заявила учителеві, що вона радо поїде до моїх батьків, але ж вони нічого про це не знають, а не годиться на Різдво їхати без запрошення. Учитель признав їй правду, виготовив їй „знижку", а я мала порозумітися з батьками. Все полагоджено телеграфічно. Маруся поїхала. Мої батьки дуже любили Марусю зі своїми приятелями: „А це Маруся, моя четверта дочка". Ми всі прийняли її в нашу сім'ю, а моя дорога мама стала її повірницею, як моєю і моїх сестер.

Матеріяльні ускладнення в батьків Марусі прискорили її і Андрія поворот до ЗДА. Вона не пішла з нами до матури. Але, як ми „пріли" при матурі, вона вже була в університеті в ЗДА — вибрала правничі студії.

В Галичині під польською окупацією в українських гімназіях мусіли навчати польської мови, літератури й історії. Латину вивчали ми від першої кляси, і коли Маруся прийшла до нас, то ми вже пройшли „малу граматику", почали читати легші уривки авторів і зубрити „велику граматику". В нас була обов'язкова німецька мова. Всього цього Маруся в ЗДА не вивчала, і як вона все це опанувала, — не знаю. Також українознавство знала зовсім добре. Була доброю ученицею, нічим не різнилась від нас всіх. Її українська мова не перепліталась навіть у жарті англійськими словами.

По повороті до ЗДА Маруся скінчила студії. Разом з братом Івасем старалася передати надбане знання в українських гімназіях дітям наших поселенців.

Маруся з Івасем не звертали уваги на своє „банкове конто". Вони заробляли гроші на прожиток, а решту віддавали на громадські справи. Не ждали похвал, признання, кадила. Діяли, як їм казало сумління. При великих організаційних здібностях обоїх, знанню, такті і вірі в добро, без „банкових контів" дійшли до наміченої мети. Це ніяк не шкодить Марусі почувати себе українкою, хоч вона є доброю американською громадянкою, себто американкою. Вона вміє поєднати ці дві батьківщини. Вона не соромиться української мови, гордиться, що вміє нею вільно послуговуватися. Українська мова ніяк не перешкоджає їй дуже добре знайти англійську. Вона не забула ні польської ні німецької мов.

Після закінчення другої світової війни, ми віднайшлися. Маруся в Дітройті, я в голодній, зруйнованій Німеччині. Ялта, Потсдам, серед наших людей в Німеччині нервове напруження. Кружляли вістки, що якась міжнародна організація має перебрати опіку над втікачами, і з Америки будемо діставати „кер-пакети". Що це за звір ці „кер-пакети" — ніхто не знав. Знали лиш, що щось з харчів дістанемо, а ми були голодні. Невеликий гурт українців жив тоді в одному селі в Баварії. Сенсація! Дістаю одного дня від військової американської частини повідомлення, щоб зголоситися тамто і відібрати „кер-пакет" вагою 20 фунтів, що пересилає мені його Мері Бек. Сестра Оксана і я поїхали до близького містечка відібрати цей пакет. Це одна з прикмет Марусі. Вона багато не говорить, а діє. Не любить подяк, для неї найбільша подяка, як бачить, що вона направду могла допомогти, зробити добро.

Незабаром прийшов лист від Марусі, хоч пошта ще правильно не діяла. По стількох бурхливих роках — лист від Марусі. Я його до сьогодні заховала. Маруся писала поправною українською мовою. Значить, — і в Америці можна вивчати, зберегти українську мову. Треба лиш доброї волі й охоти.

В день Твойого народження вітаю Тебе, Марусю, бажаю Тобі здоров'я стискаю Твою руку і в цьому дружньому стисненню руки відчуєш все, що потрібно — слів тут не треба! Пережили ми з Тобою не одне. Дай, Боже, жити ще довго. Тільки не піддаватися! Світ таки гарний.

Дарка Сіяк

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 7

И. Гоц, Шикаго	8.00
І. Дикий, Бейсайд	8.00
д-р М. Логаза, Сиракюз	8.00
В. Чолій, Йонкерс	8.00
С. Глинянський, Гейзлетон	5.00
К. Мельник, Діксон	4.00
Д-р Ю. Павлишин, Ферґус	4.00
П. Вілецький, Індіанаполіс	3.00
В. Галич, Супіріор	3.00
О. Граб, Картерет	3.00
В. Гультай, Куксвілл	3.00
Ю. Гура, Шикаго	3.00
І. Іщенко, Луіза	3.00
Н. Карчок, Деррі	3.00
Н. Кітвіс, Нюарк	3.00
В. Ковалишин, Дірборн	3.00
П. Костик, Джерзі Сіті	3.00
Ю. Крайник, Менвілл	3.00
Я. Кулинич, Бронкс	3.00
А. Лінник, Колдвелл	3.00
К. Ліщинський, Ню Йорк	3.00
М. Лободяк, Мейсон Сіті	3.00
С. Луцький, Дітройт	3.00
Інж. О. Б. Мацькевич, Бронкс	3.00
о. О. Мицик, Честер	3.00
О. Міщук, Клівленд	3.00
Т. Новосівський, Сан Антоніо	3.00
Д-р Б. Панасюк, Вейнсбурґ	3.00
В. Петрук, Парма	3.00
В. Попака, Самміт	3.00
І. Решетилович, Дітройт	3.00
Я. Сохоцький, Клівленд	3.00
Т. Стадник, Найянтик	3.00
О. Стефанишин, Бруклин	3.00
М. Томко, Шикаго	3.00
В. Хміль, С. Плейнфілд	3.00
А. Хруняк, Сейлем	3.00
А. Шаль, Повтакет	3.00
І. Ясновський, Шарпсвілл	3.00
О. Горошко, Вестфілд	2.00
Е. Грицай, Джерзі Сіті	2.00
В. Гук, Лонг Айленд Сіті	2.00
Я. Дацків, Бруклин	2.00
К. Денисенко, Вашинґтон	2.00
С. Золя, Дітройт	2.00
Б. Козак, Гартфорд	2.00
М. Крохмаль, Нейлсвілл	2.00
Ф. Марціновський, Ландис Лейн	2.00
В. Мизак, Кліфтон	2.00
С. Панків, Шикаго	2.00
М. Смочило, Бріджпорт	2.00
П. Феденкевич, Кліфтон	2.00
Ю. Федечко, Колюмбус	2.00
Е. Чайковський, Філядельфія	2.00
К. Шнх, Стретфорд Спрінґс	2.00
М. Яремко, Геленвілл	2.00
С. Бедрій, Нюарк	1.00
І. Борисенко, Пеорія	1.00
В. Бричка, Шикаго	1.00
М. Бурней, Тотава	1.00
П. Ващишин, Омага	1.00
І. Винарчук, Ірвінґтон	1.00
Г. Візнюк, Трой	1.00
І. С. Гончарів, Портленд	1.00
І. Грицик, Форд Сіті	1.00
о. Ю. Гулей, Вашинґтон	1.00
П. Гуменюк, Вай Міллс	1.00
Є. Гусак, Бронкс	1.00
В. Герич, Лонґ Біч	1.00
С. Герловський, Філядельфія	1.00
А. Ґораль, Лонґ Айленд Сіті	1.00
Ю. Гріненко, Філядельфія	1.00
С. Дулька, Дітройт	1.00
І. Йова, Вайт Плейнс	1.00
І. Єдлінський, Лейк Ворт	1.00
М. Кивелюк, Філядельфія	1.00
М. Кішеня, Ґалена	1.00
М. Колодій, Монтреаль	1.00
А. Корбяк, Гемтремк	1.00
І. Костюк, Мілвокі	1.00
С. Кравченюк, Джерзі Сіті	1.00
О. Левицький, Зайнесвілл	1.00
Ю. Лешак, Філядельфія	1.00
В. Мандюк, Ірвінґтон	1.00
Н. Микитин, Асторія	1.00
Г. Мисишин, Спрінґфілд	1.00
П. Нессен, Філядельфія	1.00
М. Нечепоренко, Джефферсон	1.00
Г. Новосельський, Джексон Гайтс	1.00
А. Оленський, Асторія	1.00
В. Омельченко, Калістоґа	1.00
В. Остапюк, Маямі	1.00
В. Пристайко, Рочестер	1.00
Ф. Савчук, Ню Йорк	1.00
Е. Січевська, Манделяйн	1.00
В. Сковрон, Ролл Овк	1.00
С. Стрільчук, Шикаго	1.00
Л. Тертичний, Форд Сіті	1.00
Д. Фенканин, Пассайк	1.00
М. Шевчук, Джерзі Сіті	1.00
О. Шендюк, Гартфорд	1.00
Д-р О. Погорецький, Шикаго	0.50

ЛИСТА Ч. 8

М. Пікас, Боффало	$ 12.00
В. Комарянський Монтреаль	10.00
А. Гулей, С. Плейнфілд	8.00
Б. Даруш, Парма	8.00
Р. Колодій, Трой	8.00
М. Космина, Толідо	8.00
М. Макарчук, Кліфтон	8.00
А. Сікорський, Клівленд	5.00
д-р І. Скрипух, Брентфорд	5.00
І. Бовцайло, Гантінґтон Веллі	4.00
д-р Б. Лончина, Дітройт	4.00
М. Мартиненко, Трентон	4.00
В. Новицький, Віллімантик	4.00
П. Одарченко, Вашинґтон	4.00
М. Токар, Рочестер	4.00
В. Брагар, Арлінґтон Гайтс	3.00
Е. Бялий, Бронкс	3.00
Д. Візниця, Ню Брансвік	3.00
І. Городиський, Ірвінґтон	3.00
А. Запара, Вашинґтон	3.00
И. Зубрицький, Джерзі Сіті	3.00
М. Ківацька, Ню Йорк	3.00
Р. Климкович, Пукіпсі	3.00
М. Б. Коропецький, Авґуста	3.00
І. Костюк, Озон Парк	3.00
Г. Кук, Асторія	3.00
С. Максимяк, Кліффсайд	3.00
Яків Ніколів, Сан Франсіско	3.00
Я. Петрущак, Пітсбурґ	3.00
Т. Підлепенський, С. Баунд Брук	3.00
С. Подоль, Альбіон	3.00
М. Ратушний, Ґарфілд	3.00
М. Романишин, Мейфілд	3.00
М. Садовський, Ст. Луіс	3.00
С. Сальфетник, Пассейк	3.00
Г. Семус, Асторія	3.00
А. Сельський, С. Дірфілд	3.00
С. Скрибайло, Флашінґ	3.00
І. Сліпець, Парма	3.00
І. Тарапата, Марлетте	3.00
М. Техловець, Норвіч	3.00
З. Форович, Атлянта	3.00
І. Холева, Гемтремк	3.00
І. Бобецький, Ню Йорк	2.00
П. Бойчук, Стратфорд	2.00
О. Буката, Мілфорд	2.00
Н. Вурбела, Розелл Парк	2.00
З. М. Ґлов'як, Ню Йорк	2.00
М. Демянчук, Філядельфія	2.00
М. Колодій, Рочестер	2.00
В. Манастерський, Ст. Пітерсбурґ	2.00
В. Марціновський, Олбіон	2.00
Н. Преґар, Міннеаполіс	2.00
А. Рудик, Іст Гартфорд	2.00
С. Сандеґа, Вайнлейвілл	2.00
С. М. Шереґ, Бруклин	2.00
Н. Юречків, Торонто	2.00
А. Яворський, Ню Йорк	2.00
Н. Ясінський, Мілвокі	2.00
І. Валанчук, Віллінґтон	1.00
М. Баран, Вайтставн	1.00
А. Беднаж, Трой	1.00
М. Бойчук, Спрінґфілд	1.00
М. Волосянський, Мідле Віллидж	1.00
С. Гаврищук, Елизабет	1.00
П. Дацко, Мейс Лендінґ	1.00
М. Дикун, Ню Вритейн	1.00
Р. Іванило, Ірвінґтон	1.00
С. Загребельний, Бруклин	1.00
М. Калакура, Нюарк	1.00
П. Качмар, Трой	1.00
о. В. Коваленко, Вунсакет	100
М. Ковбасюк, Сиракюз	1.00
П Корейко, Річмонд Гилл	1.00
В. Костюк, Бруклин	1.00
П. Крат, Гіллсайд	1.00
А. Кулинич, Йонкерс	1.00
М. Лехіцький, Асторія	1.00
С. Мазурик, Дітройт	1.00
П. Макогон, Рочестер	1.00
В. Марущак, Ірвінґтон	1.00
Г. Мендак, Лорейн	1.00
І. Мухин, УСАФ Академи	1.00
І. Паґут, Бруклин	1.00
І. Пантелюк, Сан Гуан	1.00
А. Панченко, Гартфорд	1.00
Р. Партика, Боффало	1.00
І. Пачкевич, Філядельфія	1.00
А. Прокопюк, Шикаго	1.00
С. Процишин, Голіок	1.00
В. Ревенко, Гартфорд	1.00
Г. Семчишин, Гартфорд	1.00
А. Семчук, Шикаго	1.00
П. Сташко, Елизабет	1.00
С. Турчин, Шикаго	1.00
В. Уздейчик, Йонкерс	1.00
М. Фафендик, Шебойган	1.00
А. П. Филипович, Міннеаполіс	1.00
д-р І. Чорнейко, Дандес	1.00
І. Шван, Сейлем	1.00

НТШ КАНАДИ ВШАНУВАЛО ЙЕ КАРТИНАЛА Й. СЛІПОГО НАУКОВОЮ СЕСІЄЮ

Торонто. — Наукове Товариство ім Шевченка в Канаді вшанувало Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого з нагоди 50-ліття його священства Науковою сесією, яка відбулася 25 лютого в Торонті, в залі школи св. Миколая. На зміст Сесії склалося відкриття голови НТШ Канади проф. д-ра Є. Вертипороха й доповіді о. прелата д-ра Богдана Липського, проф. д-ра Петра Біланюка, м-гра Михайла Поронюка й д-ра Богдана Казимира — присвячені особі й творчості Кир Йосифа Сліпого та тематиці Української Церкви. Кир Й. Сліпий є дійсним і почесним членом НТШ.

Annual Statement of Ukrainian National Association, Inc. — 1967

ASSETS

*Bonds		$23,256,527.67
*Stocks		20,000.00
Mortgage loans on real estate		8,818,631.72
Properties occupied by the Society		46,200.00
Certificate loans and liens		524,025.11
Cash and bank deposits		300,403.50
Cash and invested assets	$32,965,788.00	
Electronic data processing equipment		5,684.80
Premiums actually collected by subordinate lodges not yet remitted to Home Office		20,298.37
Life insurance premiums and annuity considerations deferred and uncollected		27,974.38
Accident and health premiums due and unpaid		230.05
Investment income due and accrued		318,976.41
Total		$33,338,952.01

*Bonds — Amortized or investment value.

*Stocks — Savings & Loan Association Book Value.

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts	$23,431,951.00
Aggregate reserve for accident and health certificates	2,575.00
Supplementary contracts without life contingencies	120,211.94
Certificate and contract claims: Life	156,787.80
Provisions for refunds apportioned for payment to Dec. 31, 1968	394,000.00
Premiums and annuity considerations received in advance less $ 0 discount; including $8,719.39 accident and health premiums	472,128.56
Commissions to fieldworkers due or accrued. Life and Annuity $15,703.50. Accident and Health $428.00	16,131.50
General expenses due or accrued	2,675.85
Taxes, licenses and fees due or accrued	1,074.51
Unearned investment income	442.84
Amounts withheld or retained by Society as agent or trustee (real estate taxes held in escrow)	9,011.08
Net adustment in assets and liabilities due to foreign exchange rates	104,889.21
Liability for benefits for employees and fieldworkers if not included above	67,434.00
Printing plant expenses due and unpaid	4,511.69
Mandatory securities valuation reserve	230,894.15
Unexpired subscriptions to official publication	13,278.00
TOTAL LIABILITIES	$25,027,996.63
Unassigned funds	8,310,955.38
TOTAL	$33,338,952.01

GENERAL EXPENSES

	Life	Insurance Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
Rent	$ 12,000.00				$ 12,000.00
Salaries and wages	125,049.73	$2,344.37	$ 40,735.58	$ 18,588.73	186,718.41
Insured benefit plans for employees	11,525.23				11,525.23
Legal fees and expenses			35.00		35.00
Medical examination fees	4,878.28				4,878.28
Traveling expenses	8,120.29		4,060.15	13,195.47	25,375.91
Advertising	1,872.68	1,248.45		1,040.37	4,161.50
Postage, express, telegraph and telephone	7,026.59		2,012.33	3,215.25	12,254.17
Printing and stationery	30,550.89	355.00		16,266.85	47,172.74
Cost or depreciation of furniture and equipment	3,896.45			3,315.40	7,211.85
Rental of equipment	2,748.54				2,748.54
Lodge supplies less $ none from sales				3,155.23	3,155.23
Books and periodicals	345.57			230.38	575.95
Bureau and association dues				806.18	806.18
Insurance, except on real estate	2,845.07				2,845.07
Collection and bank service charges	390.75		5,064. 47		5,455.22
Sundry general expenses	3,693.38				3,693.38
Actuarial, auditing and statistical service fees	15,041.67		435.00		15,476.67
Donations to institutions, scholarships, etc.				17,598.00	17,598.00
Field expense allowance	19,237.51	1,012.50			20,250.01
Field conferences other than local meetings	5,544.46				5,544.46
Official publication				135,400.00	135,400.00
Expense of Supreme Lodge Meetings	10,687.47			7,524.98	18,212.45
Expenses of Canadian Office	414.11				414.11
Athletics				2,250.46	2,250. 46
Real estate expenses			278,794.25		278,794.25
General Expenses Paid	$265,868.67	$4,960.32	$331,136.78	*$222,587.30	$824,553.07
General expenses unpaid December 31, current year	1,431.75		1,244.10		2,675.85
General expenses unpaid December 31, previous year	1,682.00		1,445.54		3,127.54
General expenses incurred during year	$265,618.42	$4,960.32	$330,935.34	$222,587.30	$824,101.38

* (a) Charitable $2,800.00; (b) Institutional $2,500.00; (c) Recreational and Health $2,400.46; (d) Educational $5,623.00; (e) Religious $5,200.00; (f) Membership $3,155.23; (g) Other $200,908.61; (h) Total $222,587.30.

TAXES, LICENSES AND FEES

	Life	Insurance Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
Real estate taxes			$24,822.91		$24,822.91
State insurance department licenses and fees	$10,735.00				10,735.00
Provincial Insurance Department fees	958.13				958.13
Other state taxes, incl. $1,185.87 Social Security	901.26	$ 47.43	177.88	$ 59.30	1,185.87
Federal taxes, incl. $7,268.68 Social Security	5,524.20	290.75	1,090.30	363.43	7,268.68
All other taxes	1,355.11				1,355.11
Taxes, Licenses and Fees Paid	$19,473.70	$338.18	$26,091.09	$422.73	$46,325.70
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, current year	616.63	42.98	161.18	253.72	1,074.51
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, previous year	548.08	60.42	261.66	640.46	1,510.62
Taxes, licenses and fees incurred during year	$19,542.25	$320.74	25,990.61	35.99	45,889.59

ANALYSIS OF NON-ADMITTED ASSETS AND RELATED ITEMS
(Excluding Investment Adjustment Not Listed)

	End of Previous Year	End of Current Year	Change for Year — Increase
Bills receivable	$ 28,905.95	$ 20,440.32	+ $ 8,465.63
Printing Plant and Equipment	24,401.29	45,427.45	— 21,026.16
Old age home and camp property	506,262.55	501,797.37	+ 4,465.18
Total Change			— 8,095.35

RECONCILIATION OF LEDGER ASSETS
Increases in Ledger Assets

Premiums on life certificates	$2,654,933.71
Accident and health cash premiums, including $1,763.90 certificate, membership and other fees	34,982.55
Consideration for supplementary contracts without life contingencies including $ 0 disability	6,344.76
Gross investment income	1,657,903.09
Fraternal Fund	27.00
Mortgage Inspection Fees Received	11,835.00
Donations Received	1,533.63
Real estate taxes to be held in escrow received	3,700.52
Income from operation of printing plant	2,092.58
From sale or maturity of ledger assets	155.77
Total Increases in Ledger Assets	$4,373,508.61

Decreases in Ledger Assets

Certificate & contract claims (Life)	$1,226,206.28	
Interest on certificate or contract funds	860.03	
Surrender values	151,816.78	
Refunds to members	430,414.57	
TOTAL paid Members and Beneficiaries		$1,809,297.66
Paid for claims on supplementary contracts without life contingencies	5,123.44	5,123.44
Commissions to field workers: Life insurance (incl. $ 0 commuted commissions)	258,035.66	
Accident and health (incl. $ 0 commuted commissions)	3,703.63	
		261,739.29
General expenses and fraternal payments		824,553.07
Taxes, licences and fees		46,325.70
Voluntary payments to indigent members		43,070.00
From sale or maturity of ledger assets		9,559.77
By adjustment in book value of ledger assets		14,666.60
TOTAL Decreases in Ledger Assets		$3,014,335.53

RECONCILIATION BETWEEN YEARS

Amount of ledger assets December 31st of previous year	$32,159,524.54
Increase (+) or decrease (—) in ledger assets during the year	+ 1,359,173.08
Total—Ledger Assets December 31st of Current Year	$33,518,697.62

REFUND TO MEMBERS

Applied to pay renewal premiums	$ 1,594.03
TOTAL	$ 1,594.03
Paid in cash	428,820.54
TOTAL	$ 430,414.57
Provision for refunds payable in following calendar year	394,000.00
TOTAL	$894,000.00
Total of previous year	383,000.00
TOTAL refunds to members	$441,414.57

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

Valuation Exhibit as of December 31, 1967

TOTAL ADMITTED ASSETS	$33,338,952.01
Reserve for Life Certificates	23,431,951.00
Reserve for Accident Certificates	2,575.00
Claims and accrued liabilities	1,593,470.63
TOTAL LIABILITIES	$25,027,996.63
Margin of safety to certificate-holders	8,310,955.38
TOTAL	$33,338,952.01

The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1967, was	133.20%
The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1967, was	59.3 %
The ratio of interest earned on all funds during the year 1967, was	4.13%

(Signed by): DAVID SILVERMAN
PEAT, MARWICK, MITCHELL & CO.
WOLFE CORCORAN DIVISION
CONSULTING ACTUARIES
JOSEPH LESAWYER, Supreme President
JOHN KOKOLSKI, Supreme Treasurer.

80-річчя проф. Ю. Спільниченка

Ню Йорк. — На останній нараді директорів шкіл українознавства Шкільної Ради УККА, що відбулася в неділю 11-го лютого, відзначено 80-річчя з дня народин довголітнього секретаря та інспектора Шкільної Ради УККА і залуженого діяча на поле педагогіки проф. Юрія Филиповича Спільниченка. Це заразом і 50-річчя його педагогічної праці, що її провів у рідному краю, на еміграції і тут в Америці.

Проф. Ю. Ф. Спільниченко

Дрогобичани відбули зустріч у Філядельфії

Філядельфія, Па. — 17-го лютого тут в приміщеннях Спортового Товариства „Тризуб' відбулася третя з ряду зустріч колишніх мешканців Дрогобича і довколишніх місцевостей. Тому, що голова Центрального Комітету Дрогобичан дир. Ю. Гаврилів був перешкоджений, зустріч відкрив містоголова інж. Володимир Осередчук, який привітав всіх присутніх, дякуючи за прибуття, а головно тим, що прибули з дальших місцевостей.

Ролю тостмайстра та й головного промовця виконував другий містоголова дир. Стефан Спринський, який з'ясував присутнім, що ціллю зустрічі є в першу чергу пожвавити акцію видання книги-альманаха з історії Дрогобицької землі, яка видала багатьох славних людей. Він інформував, що запланований збірник-альманах буде мати понад 600 сторінок друку, а публікація коштуватиме понад 10 000 дол. Він рівнож подав до відома, що Центральний Комітет має зареєстрованих 280 родин, які дотепер зложили 2 407 дол. пожертв, а коли врахувати приходи з імпрез, то Комітет тепер має до диспозиції 3 413,47 дол. та це аж ніяк не вистачає на видання збірника.

Присутніх, яких було понад 100 осіб, представив поіменно секретар Комітету мґр. Василь Колінко, а директор Стефан Спринський представив представників сусідніх реґіональних Комітетів, а саме від Стрийщини д-ра Миколу Ценка і Володимиру Ценко, від Самбірщини проф. Івана Кульчицького, а від Координаційного Комітету Бойківщини мґр Мирона Утриска і Галину Утриско.

Крім інформаційної частини та товариського пізнання в програму входила і багата мистецька частина з дуетами та сольоспівами. Виконавцями мистецької розваговоі частини були: Юлія Шашарівська, „Дрогобицький зять" Володимир Шашарівський, Ольга Осередчук, Мелянія Кривокульська, яким акомпаніювали Лідія Бульба і Маруся Кривокульська. Слід згадати, що програма була на високому рівні, за що належиться признання виконавцям, а вже найбільше для Юлії Шашарівської за наслідування „Дрогобицької патріотки", яка говорить „геф напів".

Слід згадати і це, що в зустрічі взяв участь мистець-маляр Остап Берегуняк, який виставив колекцію своїх образів. Не можна поминути і того, що проф. Володимир Винницький закликав Дрогобичан бути щедрими і давати свої датки на катедру українських студій при Гарвардському університеті.

Ініціятори свята не забули подбати і про забаву з танцями, де иописувались дрогобицькі музиканти а саме інж. Орест Лазор, Мирослав Гельо, Ярослав Пічкан, Роман Гарасим, а керівником музики був інж. Володимир Осередчук з гавайською ґітарою.

У звязку з зустріччю в неділю 18 лютого Центральний Комітет відбув ширшу нараду, під час якої конкретно вирішено справу видачі збірника-альманаха, обговорено справу збірки потрібних матеріялів, а головно фондів. Рівнож вирішено обов'язково відбути в місяці вересні б. р загальну зустріч колишніх мешканців Дрогобиччини на одній з Союзових Осель. Для пожвавлення праці кооптовано ряд нових членів до Центрального Комітету з Філядельфії і інших місцевостей.

Ст. Гавриш

Павло Слободян очолив Комітет Союзового Дому на півдні Шикаґа

В неділю по полудні 18-го лютого ц. р. відбулись тут Річні Збори Комітету Союзового Дому трьох Відділів УНСоюзу (35, 220, 259), на яких, після звітів та дискусії над ними, вибрано нову Управу з таких членів: Павло Слободян — голова, М. Криваньо — заступник, Д. Овчарчин — прот. секретар, Богдан Вовчик — фін. секретар і касир. До Контрольного Комітету увійшли: К. Маджоріс, І. Мелінишин і И. Пітула. До Господарчого Комітету були вибрані: І. Сквирський, П. Новак, В. Мацьків, М. Босий та Олександер Бартохівський. Присутніх було 52 члени. Збори відкрив і перечитав програму П. Пуцило, гол. контролер УНСоюзу. До Президії для переведення Зборів вибрано на предсідника В. Гірняка, обл. орг. УНСоюзу, а на секретарів пань Маджоріс і Гуґлік. Після вибору Комітету збори доручили вибраній Управі випрацювати такий плян праці, який охоплював би організаційну та господарську діяльність союзової родини в тій дільниці. Вибір активних членів запевняє широку діяльність, але, щоб так сталось, то все членство згаданих трьох Відділів повинно в тій праці брати діяльну участь, бо дім цей належить до них і того нашого громадянства, що живе в тій дільниці міста. Вибраний голова Комітету П. Слободян та його заступник М. Криваньо, у своїх вступних промовах після їх вибору заявили, що Союзовий Дім служитиме для плекання братерства серед себе самих і нашого довкілля, а також і такої праці, яка поширюватиме ряди Відділів УНСоюзу новими членами в запляновавому поході до 100 тисяч. Після закінчення зборів обл. орг. В. Гірняк відбув короткі наради з урядовцями згаданих трьох Відділів, які на закінчення приобіцювали повести організаційну працю так, щоб у кожному місяці їхня квота на цей біжучий рік була вповні виконана.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА ДІСТАЛА 1,500 дол. З НАГОДИ 50-ої РІЧНИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Пані Люба Заковоротна і Лада Туркало передають проф. І. Л. Замші, секретареві АКАДЕМІЇ, чека на суму $ 1,500.

2-го грудня 1967-го р. пані Люба Заковоротна і Лада Туркало передали УВАН у ЗДА чека на суму 1,500 дол. Ці гроші вони зібрали від окремих осіб та фірм, що дали свої привітання та оголошення до програми бенкету в Ню Гейвені, Коннектикут, з нагоди 50-річчя української національної революції.

Приймаючи пожертву, секретар УВАН у ЗДА проф. Іван Замша висловив щиру подяку паням Л. Заковоротній і Л. Туркало, які приклали багато сил, збираючи пожертви. Він також подякував Об'єднаному комітетові українських товариств і організацій міста Ню Гейвену, який призначив всі пожертви на користь УВАН у ЗДА.

НА ЕГЕЙСЬКОМУ МОРІ СТАВСЯ ЗЕМЛЕТРУС: найбільш пошкоджені маленький острівець Айос Ефстратіос, де знищені всі 165 мешкальних будинків і згинуло 19 осіб, а також острів Лемнос, де проте було тільки дві особи ранені. Загалом провалились 397 будинків. Землетрус стався о 1-ій годині вночі з минулого понеділка на вівторок і тривав усього 20 секунд.

ЯПОНСЬКИЙ МІНІСТЕР ЛОВЕЦТВА І РИБАЛЬСТВА ТАДАО КУРАШІ ЗГОЛОСИВ ДИМІСІЮ: своєю недавньою промовою, що Японія має „дурну конституцію", яка забороняє їй тримати сильну армію з наймодернішою зброєю, спричинила бурю протестів і вся ліва опозиція бойкотувала наради парляменту та внеможливлювала вести їх. Коли він зрікся — опозиція вернулась до парляменту.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ РОБЕРТ МЕКНАМАРА ЗІЗНАВАВ у вівторок 20 лютого на закритому засіданні сенатської Комісії закордонних справ, яка почала переводити переслухання у справі атаки північних в'єтнамців проти двох американських нищильників в затоці Тонкіну в перших днях серпня 1964 року. Голова тієї Комісії, сенатор Дж. В. Фулбрайт, відомий противник американської політики у В'єтнамі, піддав був у сумнів, чи Президент правильно використав так звану Тонкінську резолюцію, що уповноважувала Президента вжити всіх заходів, щоб забезпечитись проти таких атак. Тоді-то вперше американське летунство почало бомбардувати Північний В'єтнам. Після того вівтіркового засідання Комісії, МекНамара проголосив заяву, що Уряд має незаперечні докази, що дійсно комуністи заатакували „Меддокс" і „Тирнер Джой" 2 і 4 серпня 1964 року.

Англійський „Іст-Вест Дайджест" інформує про Україну

Лондон. — У почитному англійському журналі „Іст-Вест Дайджест", у числі за січень 1968 р., на стор. 13-ій під заголовком „Україна" і на наступних сторінках подано важливі інформації про колоніяльну залежність України від большевицької Росії та про переслідування українських інтелектуалістів в УССР. Тижневик „Українська Думка" з 18 січня помістив з того приводу статтю І. Дмитріва і його переказ надрукованого в тому журналі тексту. Згаданий журнал видає важлива установа „Форейн Аффер Серкл". У січневому числі „Іст-Вест Дайджест" сказано: „Слідуючий лист, який був недавно перепачкований на Захід, був написаний одним з визначних українських малярів, Панасом Заливахою, в дні 5-го травня, 1967 року. Автор цього листа був засуджений на 5 років важкої праці в концтаборі в Мордовській Автономній Республіці. На таємному суді його оскаржено за оборону української культури. Оцінюється, що 150 українських інтелектуалів знаходяться в тюрмах за подібні проступки, включаючи поета і перекладача Святослава Караванського, якого засудили на 8 років за його спротив дискримінації жидів на університеті, в Одесі і в інших інституціях вищої освіти. Цей лист не був ніколи друкований в СССР".

Після цього вступу журнал друкує в перекладі на англійську мову листа Панаса Заливахи, написаного до голови найвищого суду УРСР.

В цьому листі, як відомо, його автор, Панас Заливаха, покликаючись на Декларацію Прав Людини, підписану теж большевицьким „урядом" радянської України, протестує проти переслідування українського народу, кажучи, що „термінологія оскаржень не різниться нічим від наїзду Росії на Україну: „мазепинці", „сепаратисти", „німецькі аґенти", „націоналізм", „буржуазний націоналізм", „антирадянська аґітація". Далі йде переказ листа-оскарження мистця Панаса Заливахи, і відомості про нього, взяті з книжки Вячеслава Чорновола „Лихо з розуму".

УКРАЇНЕЦЬ ШАХОВИМ ПЕРШУНОМ АМЕРИКАНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Нюарк, Н. Дж. — В шахових змаганнях американських коледжів середньо-східніх стейтів, що відбулися в Нюарку в днях 16-18 лютого 1968, перше місце здобув українець Ярема Ю. Мірчук, студент 3-го року коледжу Ля Саль у Філядельфії. Ярема Ю. Мірчук є членом управи Філядельфійського Осередку СУМА.

В глибокому жалю, та не потішному смутку, в сьому, сумну, важку, річницю смерти, мойого смутку, Найдорожчої, Невіджалуваної, Незабутньої ДОНІ

ЛЮБИ БІЛИНСЬКОЇ ЛИСЯК

повідомляю всіх і Люби моєї Приятелів, Знайомих, що
17-го березня 1968 року
у КАТОЛИЦЬКИХ ЦЕРКВАХ
будуть відправлені
СВ. ЛІТУРГІЇ і ПАНАХИДИ
SAN FRANCISCO, Calif.
Просить про молитву страдальна мати —
МАРІЯ БІЛИНСЬКА з Родиною

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
бл. п.
Д-ра Миколи Мостовича
Його Дружини
Д-р Надії з Цурковських
і доньки
Оксани Марії
відправиться
СЛУЖБА БОЖА
у вівторок, 27-го лютого 1968 р.
в год. 9-ій рано, в українській католицькій церкві Св. Верх. Ап. ПЕТРА і ПАВЛА в ЛУДЛОВ, Масс.
В глибокому смутку родина:
ОЛЬГА ЛАБА, ДЕРЕШІ, ТЕОДОРОВИЧІ, КРИВУЛИЧІ, МАСЛОВСЬКІ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п. ОЛЬГИ КОС
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в неділю, 3-го березня 1968 р.
о год. 4-ій по пол.
в українській католицькій церкві
СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
Про молитви за душу Покійної просить —
НЕОНІЛЯ і ІВАН ТЕРШАКІВЦІ
в Ню Йорку

Ділюся сумною і болючою вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 3-го листопада 1967 року у Львові, Україна, ненадійно на 78-му році життя, відійшов у Вічність мій Найдорожчий БРАТ

бл. п.
Д-р БОГДАН ФУРТАК

в останнє лікар у Львові.
Похорон відбувся у Львові — Личаків.
В глибокому смутку:
сестра: НАТАЛІЯ ОЛІЙНИК з Ріднею

Членам ОбВУА, всім колишнім Воякам та всьому Громадянству подаємо сумну вістку, що дня 22-го лютого 1968 р. в Клівленді, Огайо, помер ненадійно на 64-му році життя наш Побратим по Зброї

сл. п. Інж. ЯРОСЛАВ РАКОВСЬКИЙ

будучи 16-літнім юнаком, вступив в ряди УГА, в боях з наїздником був тяжко ранений та перебув всі страхіття в Чотирокутнику Смерти. Між обома війнами, як нетруджений працівник на становищі окружного агронома на Західних Українських Землях. Бувший Голова ОбВУА — Відділ Клівленд.
Похорон відбувся в дні 26-го лютого 1968 року.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА ОбВУА — ВІДДІЛ КЛІВЛЕНД

В глибокому смутку повідомляю Рідних, Приятелів і Знайомих, що в середу, дня 8-го лютого 1968 року в Плесант Ситі, Огайо, упокоївся в Бозі мій Найдорожчий і ніколи Незабутній МУЖ

бл. п. Д-р АНДРЕЙ ШАВАЛА

Народжений 10-го грудня 1896 р., Західня Україна.
ПАНАХИДА і ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в Плесант Ситі, Огайо, опісля Тіло перевезено на Український Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.
Горем прибиті:
МАРІЯ — дружина
ОЛЕГ — брат з дружиною, Н. Дж.
ТЕОДОР — брат з родиною, Торонто
Брати і Сестри в Україні
Братові Діти в Шикаґо
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями й Знайомими, що дня 18-го січня 1968 року в Коломиї, Україна, відійшла у Вічність на 75-му році життя наша Дорога СЕСТРА, ТЕТА й ТЕТА-БАБЦЯ

бл. п.
ОЛЬГА СВАРИЧЕВСЬКА-ДАНИЛЕВИЧ

В глибокому смутку:
брат — АТАНАЗІЙ з дружиною МАРІЄЮ і сином ЮРІЄМ
братанка — УЛЯНА ВОВК з мужем АНАТОЛЕМ і сином АНДРІЙКОМ
братанка — ХРИСТИНА ПОДОЛЮК з мужем БОГДАНОМ
На Україні:
сестра — А. КАРАЧЕВСЬКА з дітьми й внуками
брат — ЛЮБОМИР з дружиною СТЕПАНІЄЮ, дітьми й внуком
братанка — А. КРИНИЦЬКА зі сином КРАСИСЛАВОМ
та дальша родина

„УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК"

(В п'яті роковини появи „Українського Історика")

Від кількох років вільна українська наука збагатилася ще одним виданням: від 1963 р. почав виходити „Український Історик", який став офіціозом зорганізованого в тому ж часі Українського Історичного Товариства. Після майже двадцяти років перебування на еміграції вільна українська історична наука перейшла в організовані й координовані рямці своєї діяльности, здобуваючися вкінці на видавання одинокого на чужині історичного журналу.

Перші числа „Українського Історика", видавані форматом великої чвірки, перейшли на книжковий формат, збільшилися своїм об'ємом та поширилися тематично в парі з добором і вдосконалюванням змісту й методики (збільшення відділу оглядів і рецензій, архівного матеріялу, наукової хроніки й ювілейних відзначень, а в останньому числі ще й бібліографічні нотатки), стаючи в еміграційних умовинах пристойним виявом історичної думки вільної української науки.

Перше число „Українського Історика" починається програмовою статтею заслуженого сеньйора нашої вільної історичної науки, проф. О. Оглоблина (Олександер Оглоблин, Завдання української історіографії на еміграції, стор. 1-3), президента Українського Історичного Товариства й духового опікуна „Українського Історика". Автор згаданої статті висловлює думку, що еміграція як національна спільнота „є і мусить бути органічною частиною своєї батьківщини, того національного організму, в якому вона виросла й з якого вийшла на чужину", таксамо й „українська еміграційна історіографія — це лише галузь єдиної великої української історіографії, законний спадкоємець її кращих традицій і співтворець її дальшого розвитку".

Так отже вільна українська історична наука — це не антитеза підсовєтської української історіографії, а „свого роду додаток до неї, доповнення, продовження, але разом з тим і виправлення тої історичної науки, яка в сучасних політичних умовинах позбавлена можливости вільно розвиватися, отже гідно репрезентувати історіографію перед світовою наукою, а передусім перед власною батьківщиною і власним народом". Зацитовані слова стали науково-ідеологічним дороговказом для діяльности Українського Історичного Товариства та його офіціозу — „Українського Історика", який як квартальник появляється подвійним числом кожного півроку.

Порушувана тематика в „Українському Історику" виказує тенденції охопити можливо всі періоди нашої бувальщини — від археології й ранньої історії України, через княжу й козацько-гетьманську добу, дев'ятнадцяте століття аж до найновішої нашої історії — Української Держави з доби першої світової війни й дальших подій, пов'язаних з другою світовою війною.

Побіч праць і статтей загально історіографічного характеру находимо тут монографічні студії й цікаві причинки та зокрема досліди на полі деяких допоміжних історичних наук, головно геральдики й сфрагістики, а також генеалогії. Дещо місця присвячується мемуаристиці.

На спеціяльну увагу заслуговує один випуск „Українського Історика", присвячений пам'яті титана української історіографії — М. С. Грушевського з нагоди столітніх роковин його народження, де майже цілий опублікований матеріял відноситься до біо-бібліографічних даних про Грушевського, його наукової діяльности та основних ідей і методологічно-історіософічних підстав його історіографічної творчости. Це одинокий дотепер виданий на час у діяспорі Збірник, присвячений з нагоди 100-річчя народин нашого найбільшого історика, виданням якого Українське Історичне Товариство, до речі наймолодша наша науково-професійна установа, зберегла престиж вільної нашої історичної науки. З Бюлетену Українського Товариства довідуємося, що черговий випуск „Українського Історика" буде всеціло присвячений тематиці п'ятьдесятліття Української Національної Революції та повстання Української Держави. Це буде черговий Збірник з працями, присвяченими нашій найновішій історії, а зокрема історії наших визвольних змагань.

Очевидно, ніколи не має меж у змаганнях до кращого й досконалішого. Тому в дусі вище сказаного можна б висунути певні дезидерати й до „Українського Історика": побільшення числа його співробітників в цілі поширення історичної тематики включно з усіми дисциплінами, що належать до ділянки історичних наук. Було б добре, коли б деякі праці в „Українському Історику" публікувати світовими мовами, а принайменше робити короткі резюме англійською мовою. Також було б побажанням запровадити бібліографічний відділ у межах східноевропейської історії. Узглядження тих побажань зробило б „Українського Історика" кращим репрезентативним періодиком вільної української історичної науки.

Треба здати собі справу з того, що всі ті побажання пов'язані з фінансовими труднощами, що їх в еміграційних умовинах не легко перебороти. Лише такий непоправний впертюх у відношенні до твердих законів еміграційного життя і ентузіяст праці на полі вільної української історичної науки, як д-р Любомир Винар, який досьогодні не потрапив вилікуватися на американському терені з ідеалізму, старається пов'язувати кінці з кінцями коштом своїх особистих і родинних інтересів та нерідко власної кишені.

Справа дальшого видавання „Українського Історика" є не лише ділом одної людини, згаданого тут головного редактора того ж періодика, ані колективу українських істориків, співробітників цього журналу, а цілої нашої еміграційної спільноти, якій дорога українська історична правда, як один із шляхів до визволення нашого народу. Шляхом передплати й пожертв треба скріпити матеріяльну базу дальшого видавання „Українського Історика".

Олександер Домбровський

Коментарями фальшують непублікований лист Андрія Мельника до Розенберга

Орган політичної московської поліції КҐБ, видавана нібито в Києві газета „Вісті з України", в кількох числах з грудня м. р. друкувала пасквіль якогось „О. Василенка", скерований проти Митрополита Андрея Шептицького, Андрія Мельника, Степана Бандери, ред. Олега Штуля-Ждановича та ін. колишніх і сучасних українських національних діячів. У тому пасквілі, скерованому на викликання непорозумінь між ОУН р і ОУН м та взагалі українцями за кордоном, наведені короткі уривки з листування деяких діячів, у тому і сл. п. Андрія Мельника, однак, наведено їх так, що читач не знає змісту листа, зате має повно коментарів. Навіть повний обурення лист Андрія Мельника з 22 червня 1942 р. до одного з німецьких ґавляйтерів Розенберга совєтська газета коментує як „співпрацю" з фашистами, немов забуваючи, що Україна була готова в часі другої світової війни співпрацювати, як говорили тоді, і з дияволом, аби тільки знищити так зв. комунізм і розвалити СССР. А збройно УПА — боролась проти Берліну і Москви. Замість оприлюднити листа повністю, газета вдається до кеґебівського трюкацтва, наприклад: „Далі він тихо мимрить про те, що окупаційні власті не рахуються з націоналістами, не визнають іноді їхніх спроб прислужитися та догодити німцям, бо „багато з них виставлено на переслідування, деяких навіть арештовано, а інших, якщо не розстріляно, то безслідно та без розголосу зникло, як пр. члени редакції щоденника „Українське слово". Насправді ж, хто знав тогочасну „атмосферу" окупованої фашистами України, той дійсно не може пошанувати А. Мельника за той лист-протест проти німецьких зайд, проти розстрілу фашистами в Києві Олени Теліги, Івана Ірлявського, О. Ольжича та інших українських патріотів. У тому листі Андрій Мельник домагавсь також від німецького командування, щоб воно звернуло увагу на дії таємних большевицьких аґентів, залишених в Україні, домагався гідних умовин життя для вивезених силою на працю українців у Німеччині.

МЕДАЛЬ СТОРІЧЧЯ КАНАДИ — УКРАЇНСЬКІЙ ВЧИТЕЛЬЦІ

Вінніпеґ. — Учителька музики в середній школі ім. Нютона, мґр. філософії і мати п'ятьох дітей, пані Марія Паньків, одержала медалю Сторіччя Канади. Вона є активною членкою Товариства Українських Вчителів-католиків ім. М. Шашкевича і Манітобського Т-ва модерних мов. Виявила себе добрим педагогом, знавцем музики, мистецтва і дитячої літератури.

Інформують про життя в совєтській Білорусі спеціяльним бюлетеном

Минуло 5 років від початку видання в Ню Йорку, з рамени Комітету Радіо „Свобода", „Навін зь Беларусі". Це циклостилеве видання білоруською мовою постійно інформує зацікавлених про різні ділянки життя в колоніяльній Білоруській ССР, на основі цитат із совєтської білоруської преси. Цитати здебільшого такі вимовні, що до них дійсно не варто додавати коментарів. Так, напр., у ч. 2. 1968 р. подані відомості про населення БССР за даними з Мінську, в яких сказано, що та країна має тепер населення 8 мільйонів 744 тисячі осіб; усіх білорусів в СССР є 7 мільйонів 913 тисяч осіб, але білоруську мову вважають за свою рідну лише 84,2 відсотки білорусів, що є наявним доказом русифікаційної політики Москви, як і в УССР та інших неросійських республіках. Через важке економічне життя в БССР зменшується природний ріст населення: з приросту в 13,7% в 1940 р. до 11,1% у 1965 р. Із „Навін зь Беларусі" довідуємось і про утиски білоруської культури. Зацитовано, наприклад, з мінської газети „Література і Мастацтво" з 12 січня 1968 р. таку заяву: „Усім нам не вистачає добрих бібліографічних довідників", їх складено, але „хіба зацікавиш такими рукописами наші видавництва?" Білоруська совєтська преса критикує молодих мистців, літераторів, критиків. Журнал „Звязда" з січня ц. р., виступаючи проти так зв. проявів формалізму і навіть захоплення формалізмом серед білоруської мистецької молоді, патетично запитував: „Чи можна миритись з такими проявами, коли деякі мистці, зображуючи совєтську людину, малюють її немов якусь первісну істоту"... Насправді ж ідеться не про зневагу людини, а про реальний показ того, до чого довела людину окупаційна влада за майже 50 років.

Крім інформації за совєтською пресою, дбайливо добираною редакцією бюлетеню, в ньому містяться також деякі цікавіші статті, що їх передає радіо „Свобода" на Білорусь. Так, у розглядному числі є цікава стаття „Справа білоруських календарів", з оглядом історії видавання таких календарів рідною мовою, їхньої значної ролі, особливо серед селянства, припинення видань за Сталіна та... обіцянкою знову видавати. Представник „совєту ради міністрів БССР" Барашка обіцяв, що в 1968 році вийде білоруською мовою календар, але на обіцянці усе й закінчилось. У статті підкреслено, що невелика білоруська еміграція видає свої календарі, видають календарі-альманахи й білоруси в Польщі, а на батьківщині — „запрещено"!

Розгляданий бюлетень мав би уникати абревіятур, незрозумілих, можливо, тільки (для українського читача, як „НЗБ" чи навіть „Лім") „Література і Мастацтво". Незрозуміла відсутність адреси видавця, в той час, як на останній сторінці бюлетеню Редакція прохає надсилати відгуки на це видання. Читачам напевно буде цікаво від часу до часу познайомитись на сторінках „Навін зь Беларусі" з найновішими вартісними творами білоруських поетів з БССР, з уривками художньої прози, в якій виявляється турбота про білоруську людину, мову, культуру. Варто було б завести в цьому виданні, як і в подібному україськомовному, бодай півсторінковий Календарець історичних подій, незфальшований — він дав би змогу краще помічати з цитат із совєтських білоруських видань ті фальшування за Брежнєва, які нагадують часи сталінської опричнини. (Л. П.).

З Південної Америки прохають української книжки

О'єднання Працівників Дитячої Літератури вже довший час веде акцію безплатної висилки дитячих книжок українським дітям у країнах, де фінансова ситуація не дає змоги замовляти дитячі видання з Канади чи із ЗДА.

ОПДЛ одержує численні і незвичайно зворушливі листи, між іншим наспів теж лист від Всеч. о. Василя Зінька, редактора українського часопису „Праця" в Прудентополісі в Бразилії. Ось уривок листа до Управи ОПДЛ:

„Вельмишановні Панове! Мушу поґратулювати з приводу Вашої найкращої для нашого народу і найбільше „політичної" праці — для дітвори! Шкода лише, що загал так байдуже ставиться до Вашої благословенної Богом і всіма щирими українцями праці!.. У Бразилії дуже важко набути Ваші видання з огляду на валюту. Чи б не можна було знайти з Арґентини, Франції і інших країн з подякою за пересилку рідних книжок діякихось там добродіїв, щоб по доляру дали й прислали сюди добру пачку дитячих видань та підручників, щоб можна було посилити українську свідомість між місцевими українськими дітьми та молоддю. Тут ще можна багато врятувати".

Хто бажає допомогти ОПДЛ в його праці і хто бажає стати фундатором чи співфундатором більшою чи меншою пожертвою на закуп і висилку української дитячої бібліотеки українським дітям у Бразилії, хай вишле свою пожертву на адресу:

Nashym Ditiam — OPDL
c/o St. Mary's Credit Union,
278 Bathurst St., Toronto 2-B,
Ontario, Canada.

Українське свято у Вінніпезі

Вінніпеґ. — В присутності 2 000 осіб в „Джубілі Авдиторії" тут відбувся святковий концерт на відзначення 50-річчя Української Народної Республіки, з головною промовою віцепрезидента УНР в екзилі проф. Миколи Степаненка, концертовими точками та під режисурою Р. Осташевського — показом нового монтажу Л. Полтави „Золотий Ювілей", з участю мистців, а також молоді з СУМ-у, Пласту, СУМК-у та УКЮ. Тижневик „Український Голос" з 14 лютого схарактеризував промову проф. М. Степаненка, як блискучу і дійсно державницьку, і так же оцінив монтаж. За день перед концертом, 26 січня, в Культурному Центрі оо. Василіян відбувся Ювілейний Бенкет УНР, з участю владики Андрея, Владики Ніла, віце-президента УНР в екзилі проф. М. Степаненка та ін. Газета „Едмонтон Джорнал" з 27 січня помістила інтерв'ю з проф. Миколою Степаненком, в якому він висловив переконання, що світові події наближають час визволення України з московсько-комуністичної неволі.

ПРО УКРАЇНСЬКУ МУЗИЧНУ ШКОЛУ В КОГОВЗІ

У щоденнику „Свобода" з 17-го лютого 1968 ч. 32, появилася вістка про „новий відділ УМІ", який повстав у Коговзі. Це повідомлення неправильне, бо кляса пані Гаврилюк в Коговзі стала відділом Української Музичної Школи в Ню Йорку, яку я очолюю.

Дописувач мусів бути кимсь недокладно поінформований і спричинив непотрібне замішання.

Володимир Цісик
Ню Йорк, 19 лютого 1968.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 3-го БЕРЕЗНЯ 1968 р.

ОМАГА, Небраска. Річні загальні збори Т-ва Карпати — 356 Відд. о год. 2 по пол. в приміщенні церковної домівки. Проситься всіх членів прибути на ці збори, вислухати звітів старої Управи та вибрати нову управу на 1968 рік. — М. Деня, гол., М. Воробець, касир, О. Продивус, секр.

НЕДІЛЯ, 10-го БЕРЕЗНЯ 1968 р.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори 94 Відд. ім. М. Шашкевича, о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при вул. 2376 Грилінґ. Проситься чл. прибути на збори. — М. Борискевич, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 5956, Фантастична примха природи!

Запанувала напружена тиша, коли відкрито двері арени до темної печери. Зараз чути було жахливий рев...

І з'явився величезний, блискучий чорний лев! Це ж був могутній Сейбор...
Фантастична примха природи!